

DARBININKAS

Vol. LXXV, Nr. 28
Liepos - July 27, 1990

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— Vilniaus universiteto medicinos fakulteto absolventai pirmą kartą Lietuvos istorijoje davė tarptautinę gydytojo priesaiką. Tai įvyko universiteto Šv. Jono bažnyčioje, jiems įteikiant aukštojo mokslo diplomus.

— Vilniuje buvo pašventinta labdarinių organizacijų krautuvė "Parama", kurią sumanė Lietuvos agentūra "SOS vaikai" (pirm. E. Kubilienė). Krautuvės paslaugomis naudosis socialiai nukriausti žmonės iš visos Lietuvos, šeimos su mažais vaikais galės apsiiekti išaugtais drabuželiais. Krautuvė (Mėsinių g. 9) laukia aukotojų ir iš užsienio.

— Lietuvos sveikatos planą pagal Pasaulinės sveikatos Organizacijos doktriną ruošia Lietuvos Aukščiausios Tarybos sveikatos ir socialinių reikalų nuolatinė komisija, pirmininkaujant V. Andriukaičiui. Numatoma steigti medicinines sociologijos centrus ir atsižvelgti draudimines medicinos principų.

— Vilniuje ministrai Algirdas Brazauskas, Leonas Ašmantas ir energetikos patarėjas Bronius Biunevičius susitiko su Švedijos energetikos insp. Lars Hedborg, anglų prof. George Thayer ir šveicarų J. Ogly ir aptarė atominių elektrinių saugumą ir atvirumą visuomenei, ypač Ignalinos.

— Panevėžio "Ekranų" gamykla vėl pradės gaminti taurų krištolą. Ruošinių graviravimui gaus iš Estijos ir Latvijos.

— Elektrėnuose birželio 30 padėtas kurtinis akmuo Marijos Kankinių Karalienės bažnyčios statybai. Jį pašventino Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis.

— Lietuvos pilietybės pažymėjimai pradėti išduoti birželio 25. Pirmieji tuos pažymėjimus gavo Landsbergis ir Prunskienė.

— Marijampolės miesto bei apylinkių gyventojai nuo birželio 15 vakarais gali žiūrėti VFR televizijos bendrovės "SAT-1" programą, kuri pradėta transliuoti vietoj SSR II centrinės programos.

— Kanados komercinių firmų atstovai lankėsi Panevėžyje, norėdami užmegzti komercinius ryšius. Juos lydėjo ekonominių ryšių su užsieniu departamento direktorius Rimantas Purtulis.

— Naftos talkinys Silutės raj., Veiviržėnų tarybinio ūkio Grumblių kaimo teritorijoje paskutiniu laiku pradėtas eksploatuoti. 15 metų čia buvo užkonservuota 12 naftos gręžinių, penki iš jų — itin naftingi. Dabar pradėta siurbti naftą iš didžiausio gręžinio, kurio galingumas — maždaug 40 t aukštos kokybės naftos per parą. Ruošiamasi pradėti eksploatuoti ir kitus du gręžinius — tuomet per parą bus gaunama 80 t juodojo aukso. Geologų paskaičiavimu, šioje teritorijoje maždaug 1 mln. tonų naftos. Šilutės nafta bus naudojama žolės miltų gamybai.

— "Valstybės žinios". Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos ir Ministrų Tarybos laikraštis Vilniuje, perorganizuotas į valstybinį laikraštį ir vadinasi *Lietuvos Aidu*. Nuo birželio 1 leidžiamas dienraščiu. Vyriausiu redaktoriumi paskirtas Saulius Stoma.

POPIEŽIUS LANKĖSI ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KOLEGIJOJE ROMOJE

Romos lietuviams liepos pirmoji buvo didelė šventė, džiaugsmo diena: ankstyvą sekmadienio rytą popiežius Jonas Paulius II vėl aplankė Šv. Kazimiero popiežišką lietuvių kolegiją Romoje, jos koplyčioje lietuvių kalba aukėjo mišias. Po mišių susitiko su Romos lietuviais — kunigais ir pasauliečiais, jų asmenyse trokšdamas apglėbti Lietuvos Bažnyčią ir visą lietuvių tautą, ją sustiprinti, jai suteikti drąsos ir vilties dabar, kai ji pergyvena naujų rūpesčių, bet drauge ir tikėjimo šviesesne ateitimi metų. Popiežius, aplankydamas lietuvių kolegiją Romoje, dar kartą išreiškė tėvišką meilę Lietuvai ir lietuvių tautai, jai palidijo savo palankumą ir solidarumą.

Atvykusį Popiežių pasitiko Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus ir lietuviai vyskupai — Paulius Baltakis iš JAV ir Antanas Deksnys iš Vokietijos.

Šv. Tėvas, lydimas lietuvių vyskupų ir kunigų, procesijoje įžengė į koplyčią, kur buvo susirinkę Romos lietuviai. Mišių dalyviai sutiko Popiežių su giesme "Pulkim ant kelių".

Prieš mišių pradžią Šv. Tėvą pasveikino kolegijos rektorius prel. A. Bartkus. Jis padėkojo Šv. Tėvui už apsilankymą kolegijoje, pažymėjo, kad šiuo vizitu yra pagerbiama ne tik kolegija, bet ir visa Lietuvos Bažnyčia, kurią, kaip ir lietuvių tautą, galima palyginti su Evangelijoje minimu keliautoju: pakliuvęs į plėšikų rankas, buvo išrengetas, sumuštas ir pusgyvis paliktas pakelėje. Praeityje patyrėme iš Rytų sklindusį Sibiro šaltį, kalbėjo prel. A. Bartkus, šiandien junta-

me iš Vakarų pučiantį šaltą vėją. Dėl to juo labiau esame dėkingi už šiltus paguodos ir padrąsinimo žodžius, kuriuos nuolat girdime iš Romos, iš Apaštalo Sošto, iš Šv. Tėvo.

Lietuvos Bažnyčia ir lietuvių tauta, baigdamas kalbėjo prel. A. Bartkus, Jums, Šv. Tėve, bus visuomet dėkingos, nes kai mums reikėjo pagalbos, kai buvome ligoniai, kai kentėjome, buvome kaliniai, jūs mūsų neapleidote ir nepamiršote, mus slaugėte. Dievo Motina ir šv. Kazimieras visada Jus tegloboja, Šventasis Tėve, tesuteikia jums ilgiausių darbinių metų.

Po prel. A. Bartkaus sveikinimo kalbos Popiežius pradėjo mišių auką lietuviškai. Po evangelijos Jonas Paulius II kalbėjo itališkai ir lietuviškai. Tikinčiųjų maldos buvo skaitomos keliomis kalbomis, tarp jų ir lietuvių. Mišių pabaigoje Popiežius apaštalinį palaiminimą suteikė lotyniškai.

Kartu su Šv. Tėvą mišias kcelebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, vysk. Antanas Deksnys, arkivysk. Paulius Marcinkus, Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus ir dvylika kitų lietuvių kunigų.

Mišioms pasibaigus, Šv. Tėvas lietuvių kolegijos sodelyje susitiko su Romoje gyvenančiais lietuviais, kiekvieną atskirai pasveikino, padovanojo rožančių. Tarp susirinkusių buvo Lietuvos diplomatinis atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis, su kuriuo Popiežius ilgiau pasikalbėjo. Diplomatas lietuvių vardu dar kartą pakvietė Popiežių aplankyti Lietuvą, kai Šv. Tėvas manys, kad kelionė yra galima.

Nusifotografavęs su Romos lietuviais, Jonas Paulius II sugrįžo į kolegijos namus, kur drauge su lietuviais vyskupais ir kunigais papusryčiavo. Čia Popiežių dar pasveikino vysk. Paulius Baltakis, OFM. Vyskupas su dėkingumu prisiminė nuolatinį Popiežiaus rūpestį Centro bei Rytų Europos tautų likimu. Jūs, Šv. Tėve, kalbėjo vysk. P. Baltakis, nuolat raginate pasaulio krikščionis reikšti solidarumą pavergtoms tautoms. Šiandien, žlugus geležinėms uždangoms, tautos keliai naujam gyvenimui, Centro bei Rytų Europos kraštuose vyksta religinis atgimimas.

Vysk. P. Baltakis, OFM, pažymėjo, kad JAV-bėse įsikūrusi vyskupų komisija sudarė specialų fondą pagalbai Centro ir Rytų Europos Bažnyčioms, tarp jų ir Lietuvos Bažnyčiai. Pats vyskupas Baltakis tikisi šių metų rudenį nuvykti į Lietuvą ir į kaimyninius kraštus, vietoje susipažinti su religinių bendruomenių poreikiais.

Šv. Tėvo vizitas Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje užtruko tris valandas su viršum. Prieš Popiežiumi išvykstant iš kolegijos, lietuviai sugiedojo Šv. Tėvui "Ilgiausių metų".

Apie Popiežiaus susitikimą su Romos lietuviais plačiai pranešė Vatikano dienraštis, spaudos agentūros. Italų agentūra "ANSA" informaciją pristatė antrašte: Popiežius meldžia Lietuvai Kryžiaus pergalės.

Vatikano dienraštis *L'Osservatore Romano* liepos 2-3 d. šiam vizitui skyrė visą aštuntą puslapį — kalbų tekstai ir nuotraukos.

RUOŠIANTIS DERYBOMS

Lietuvos Aukščiausioji Taryba liepos 11 balsavo už politinio, teisinio ir diplomatinio pasirengimo su TSRS komisijos sudėty. Už jį balsavo 96 parlamentariai, niekas prieš, 2 susilaikė.

Į tą komisiją įeina šie asmenys: B. Kuzmickas, P. Kūris, K. Lapinskas, K. Metieka, R. Ozolas,

A. Rudys, A. Sakalas, A. Saudargas, G. Šerkšnis ir G. Vagnorius.

Aukščiausioji Taryba priėmė ir kitą nutarimą, įgalinantį AT pirmininką V. Landsbergį bei ministrę pirmininkę K. Prunskienę pradėti sudaryti Lietuvos valstybinę delegaciją toms deryboms.

Nijolė Sadūnaitė su seselėmis kazimierietėmis Šv. Juozapo senelių namuose.

JUOZAS URBŠYS IR W. G. HYLAND — ATGAIVINTI 1939 METŲ PADĖTĮ

Gegužės 23 d. *The Washington Post* išspausdino ilgą pasikalbėjimą su buvusiu Užsienio reikalų ministru Juozu Urbšiu, kuriame jis pasakoja apie Lietuvos ir savo agoniją nuo 1940 metų. Šiandien jis lojaliai remia Lietuvos nepriklausomybę, rašo straipsnio autorius Michael Dobbs, bet, kaip diplomatas ir buvęs sovietų kalyns norėtų veikti atsargiau už dabartinę Lietuvos vyriausybę. Jis nuolat klausia savęs: "Kaip Maskva reaguos į ką mes darome?"

Urbšio nuomone, 1939 metų draugystės sutartis, dėl kurios jis tarėsi su Stalinu ir Molotovu, galėtų būti kompromiso tarp Maskvos ir Vilniaus pagrindu. Atgaivinus tą sutartį, Kremlius būtų įpareigotas pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Bet sutartis taip pat įteisintų laikiną sovietų dalinių palikimą Lietuvoje ir pripažintų sovietų saugumo interesus Pabaltijo srityje. Be to, Pabaltijo valstybių atsiskyrimas nuo SSRS-os netaptų precedentu kitų sovietų respublikų akcijai.

Įdomiu sutapimu, panašų pasiūlymą — sugrįžti į "status quo" po 1939 m. rugsėjo-spalio sutarčių — to paties dienraščio skiltyje balandžio mėnesį paskelbė buvęs CIA pareigūnas, prezidento Fordo vyriausybės narys, ir dabar žurnalo *Foreign Affairs* redaktorius W. G. Hyland. Jis pabrėžia, kad pirmiausia Gorbaciovas turi pakeisti savo galvosena: akistata tarp Vilniaus ir

— Vilniaus Rasų kapinėse gegužės 28 palaidotas Rimantas Daugintis, susideginęs gegužės 11 Vengrijoje.

Popiežius Jonas Paulius II liepos 1 lankėsi Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. Po mišių kolegijos sodelyje susitiko su mišių dalyviais. Iš k.: Lietuvos atstovas Vatikane ir Washingtono St. Lozoraitis, vysk. A. Deksnys, arkivysk. P. Marcinkus,

Sv. Tėvas, vysk. P. Baltakis, OFM, prel. A. Bartkus, prel. A. Jonušas, prel. I. Tulaba, P.A. Tarp dešinėje esančios grupės atpažinti prel. P. Jatulis ir Gintaras Grušas. Nuotr. Felici

Maskvos nėra konstitucinė krizė. Pabaltijo valstybių aneksija buvo Stalino nusikaltimas. Lietuvos, Latvijos ir Estijos "priėmimas" į Sovietų Sąjungą — klastotė. Gorbaciovas visa tai žino.

Anot Hylando, susitarti būtų galima sugrįžtant prie "status quo ante" — padėties prieš aneksiją. Sovietų Aukščiausioji Taryba atmetė savo pirmtako 1940 m. rugpjūčio mėnesio sprendimą priimti Pabaltijo valstybes, tuomet būtų atstatyta jų nepriklausomybė, ir taip pasibaigtų Gorbaciovo "konstitucinė krizė". Bet ir Pabaltijo respublikos turėtų padaryti nuolaidų. Nors 1939 m. rugsėjo-spalio sutartys buvo neteisingos ir įbruktos prievarta, jos galėtų tapti pagrindu nubrėžti sovietų vaidmeniui Pabaltijoje. Jas atgaivinus, išspręsta ir pagrindinė problema, t.y. Vilniaus sugrąžinimas Lietuvai, kuris minimas sutartyje.

Hyland rašo, kad pabaltiečiai susitartų su Maskva dėl jos komercinio priėjimo prie Pabaltijo uostų ir koridoriaus pro Lietuvą į Karaliaučius (Kaliningradą). Jos paskelbtų karinį neutralumą, kurį garantuotų Europa ir Amerika. Tarptautinės organizacijos, kaip Jungtinės Tautos, apmokėtų į Rusiją persikelti norinčių kolonistų išlaidas.

O Gorbaciovo baimė, kad atsisakyus Pabaltijai, išbėgios ir kitos respublikos? Hyland siūlo, kad pabaltiečiams gaus nepriklausomybę, JAV nesikėsintų į SSRS teritorinį vientisumą. Ta didelė ir kontraversiška nuolaida įgalintų Pabaltijo respublikų laisvę ir apribotų pavojus, susijusius su Rusijos imperijos sugriuvimu.

(Elta)

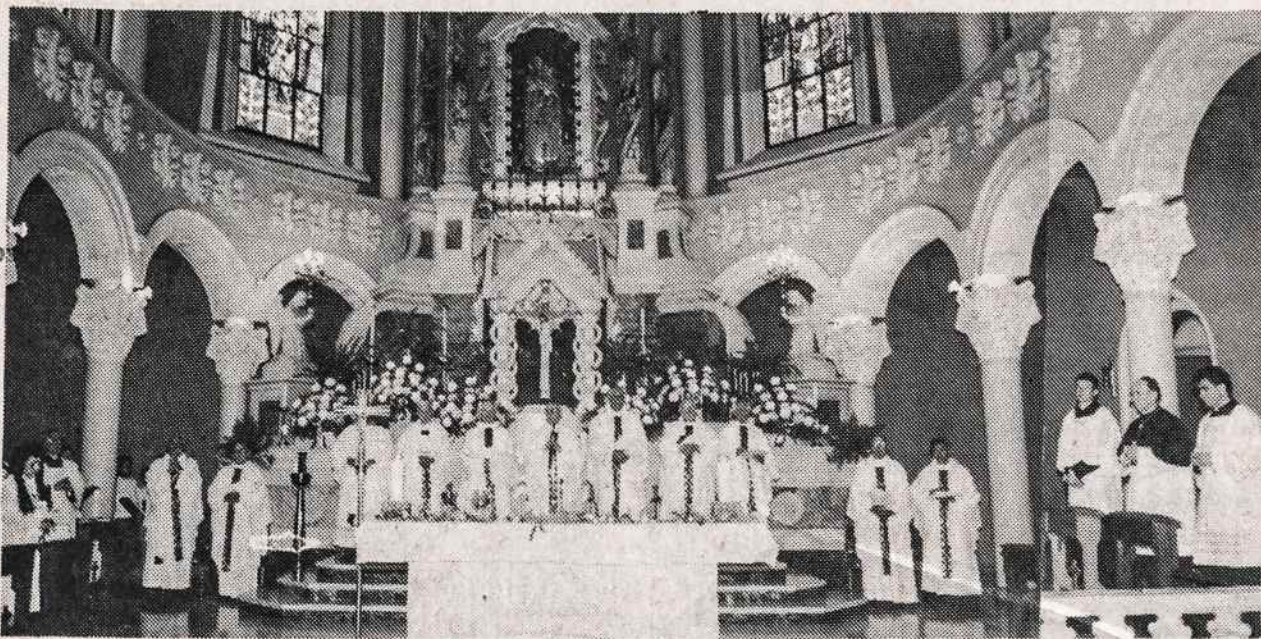
TARPTAUTINIS PEN KLUBAS UŽ BALTIJOS TAUTŲ NEPRIKLAUSOMYBĘ

Veikia toks tarptautinis PEN klubas — tarptautinė rašytojų organizacija. Jos kongresas įvyko gegužės 6-13 Madeiros saloje, Portugalijoje. Organizacijos atskiri centrai yra įsikūrę Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje.

Kongrese dalyvavo keletas iš Lietuvos centro, iš Vilniaus. Iš Amerikos dalyvavo Stasys Goštautas.

Kongresas gegužės 10 visais balsais priėmė rezoliuciją, kad Baltijo kraštui būtų suteikta pilna nepriklausomybė, taip pat pasisakė prieš blokadą. Prašo prezidentą Gorbaciovą užtikrinti demokratinius procesus tuose kraštuose.

(Šio kongreso rezoliuciją, redakcijai atsiuntė Elta, ją spausdiname sutrumpinę)

Vysk. Vincento Brizgio 50 m. vyskupystės sukaktuvių iškilmingos mišios Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje birželio 10. Mišias koncelebravo 10 vyskupų. Nuotraukos dešinėje Chicago kardinolas Joseph Bernardin, kairėje — Marija Rudienė ir kun. Jonas Kuzinskas.

VIDURNAKČIO KOŠMARAS

Kareivio, pagrobto iš Naujosios Vilnios ligoninės, laiškas "Lietuvos rytui", pašto žymeklis — Čiukotka, Anadyris

Trečių valandą nakties mane pažadino kažkuris iš vaikinių ir pasakė, kad kieme kariškių mašinų. Visi mieguisti, pasimete. Imtis kokių priemonių nebeliko laiko.

Atsidarė durys, pro kurias ėmė veržtis automatai ginkluoti desantininkai. Viskas susimaišė, bjaurūs rusiški keiksmas mūsų adresu — automatų buožių rankų ir kojų smūgiai ir vaikinių vai-tojimas.

Pats iš karto gavau automato buožės smūgį per kojas, nugriuvau. Kažkas užšoko ant nugaros surišo rankas. Likau gulėti prie pat sienos. Manęs netrypė, todėl galėjau matyti, kas dėjos aplink.

Čia budėjusio milicininko, medicinos sesers ir budinčio gydytojo akivaizdoje buvo spardomi ir daužomi automatais nekalti žmonės. Sparde ir tuos, kurie jau gulėjo surištom rankom.

Mačiau, kad kartu su eiliniiais "smaginosi" ir jų karininkai. Taip, būtent "smaginosi", nes naudoti tokią fizinę jėgą nebuvo pagrindo: nepriešino. O ir kaip? Prieš automatus ir neperšaukamas liemenes?

Kiti, kam nebeliko darbo su gyvais žmonėmis, laužė visas užrakintas duris, vertė lovas. Košmaras tęsėsi gal kokias penkiolika minučių.

Gavę įsakymą, kareiviai mus išvarė į gatvę. Kai kurie vaikinai nepajėgė eiti savo kojom. Mačiau kaip kažkurį ištempė už plaukų. Liko išlaužytos durys, išvartytos lovos, kraujo klanai ant grindų. Keli desantininkai kibirais pylė ant grindų vandenį, plovė kraują. Išsigandę?

Kieme mus suskaičiavo. Lai-mikis gana neblogas — dvidešimt vienas žmogus. Padalino

į dvi grupes, sumėtė į mašinas. Dešimčiai žmonių saugoti mašinoje sėdėjo keturi ginkluoti desantininkai. Kažkoks karininkas, pasistipęs pro mašinos bortą, riktėlėjo: "kto rypniotsia, ubit na meste". Kas tai — įsakymas kareiviams ar perspėjimas mums?

Gulint mašinoje surištomis rankomis — tik klaikios mintys: nuveš kur nors į mišką ir sušaudys.

Mašinoms pajudėjus, desantininkai ėmė ieškoti mums geresnių rūbų ir batų. Suplėšytos striukės ir kruvini megztiniai ne-labai tiko.

Mašinoje tarpusavyje kalbėtis — draudžiama, bet iš kareivių pokalbių supratau, kad tai "operacijai" jie ruošėsi nuo pat ryto. Buvo perspėti, kad mūsų ligoninėje labai daug ir kad mes ginkluoti. Gal tuo bent kiek gali būti pateisintas jų žiaurumas?

Važiavom ilgai, tris valandas. Keistai manevruodamos mašinos lėkė pasiutusiai greitai. Tai įsiterpdamos į didelę karinių mašinų koloną, tai iš jos išvažiuodamos atgal.

Atkakome į kažkokį aerouostą. Mums atrišo rankas ir leido nusiprausti. Atrodėm tikrai ap-gailėtinais. Dar kartą perskaičia-vo, surašė reikalingus jiems duomenis. Po to mus aplankė kažkoks generolas ir daug karininkų. Visi mūsų "nuoširdžiai" gailėjosi ir įtikinėjo, kad padarėme klaidą, kad esame ap-gauti Sąjūdžio. Pareikalavome, kad būtų leista susitikti su kuo nors iš Lietuvos vyriausybės.

Iš tokio reikalavimo tik pasi-juokė. Papasakojome jiems, kokiom priemonėm buvome sulai-kyti. Atsakymas trumpas: "ne-

reikėjo priešintis". Vėliau užgriuvo karinių laikraščių žurnalistai. Interviu duoti atsi-sakėme. Tačiau daug fotografo-vo. Pastebėjau, kad tik tuos, ku-rių nesužaloti veidai.

Pagaliau sulaukėme Pabaltijo apygardos vyriausiojo karinio prokuroro. Pasakė, kad visi

būsim pasiųsti į naują tarnybos vietą. Baudžiamųjų bylų niekas nekels, kadangi atėjome patys (!) Nutarėme nepasirašinėti jokių dokumentų, nepripažinti melo. Tačiau mūsų parašų neprireikė. Jau už valandos sėdėjome lėktu-ve.

Stebėtinai dosnumas — dvi-dešimt vienas žmogui nepa-gailėjo didelio transportinio lėktuvo ir penkiolikos ginkluotų kariškių palydos. Keliaavome daugiau kaip dvi paras. Sargyba saugojo mus stebėtinai budriai. Kur veža — nepasakė. Tik nusi-leidus vyriausias iš mus lydėju-sių pranešė, kad atskridome į Čiukotką į "saulėtąjį Anadyrio miestą". Juokingai atrodėme sniego pusnyse: apsilvilkę meg-ztiniais kai kas vien tik su balti-niais, apsiavę vasariniais batais ir šlepetėm.

Dabar tarnaujam visi skirtin-guose daliniuose. Tačiau mūsų likimas lig šiol neišskus. Visi lau-kiame, kada gi pagaliau "didieji" žmonės Maskvoje susiprotės. Kada gi baigsis tas nervų karas ir mes galėsime grįžti į Tėvynę?

Saulius Budinas

Anadyris

DR. VYTAUTAS DAMBRAVA—KONSULAS VENECUELOJE

Lietuvos atstovybė Washing-tone praneša, kad, susitarus su atitinkamomis Venecuelos įstai-gomis, dr. Vytautas Dambava, ilgametis veikėjas, publicistas ir buvęs JAV diplomatas, yra pas-kirtas Lietuvos Diplomatinės Tarnybos įgaliotiniu. Jis turės asmenišką generalinio konsulo titulą.

Jo uždavinys bus rūpintis vi-sais Lietuvos reikalais ir mūsų

piliečių bei tautiečių interesais Venecueloje.

Reikalui kilus, dr. V. Dambra-va kontaktuos ir kitų Lotynų Amerikos šalių įstaigas, organi-zacijas bei spaudos organus.

Dr. V. Dambavos adresas: Prolongacion Los Malonos/Edif. Rio Claro, Apt. 1/ La Flo-rida/ Caracas 1050, Venecuela. Tel. 782-2103.

Dvasiškių apykaita Lietuvos Bažnyčioj

Per Šeštines, gegužės 24, Kauno arkikatedroje 35-iems Kauno Tarpdiecezinės Kunigų Seminarijos auklėtiniais buvo suteikti dijakonato šventimai. 19 naujų dijakonų gegužės 27 buvo įšventinti kunigais.

Kauno arkivyskupijai įšven-tinti 3 nauji kunigai. Vilniaus ar-kivyskupijai — 6 kunigai, po tris kunigus — Panevėžio, Telšių ir Vilkaviškio vyskupijoms. Kaišia-dorių vyskupijai — vienas naujas kunigas.

Nors šiuo metu Lietuvos katalikų jau yra atgavę daugiau tei-sių, nors mokyklose jau leidžiama dėstyti tikybą, Bažnyčia vis dar susiduria su di-deliais sunkumais. Pagrindinė kliūtis, Bažnyčiai vystytis — tai kunigų stoka.

Vien tik per nepilną pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvoje mirė 9 kunigai, o praėjusiais

1989-ais metais iš viso mirė 19 Lietuvos kunigų. Kas užims jų vietas, jei šiemet įšventintų ku-nigų skaičius nepasiekia nė dvi-dešimties?

Džiaugdamiesi naujai įšven-tintais kunigais, negalime užmi-ršti mūsų visų pareigos melstis už dvasinius pašaukimus. Priva-lome melstis už Lietuvos jauni-mą, kad Dievas jam įkvėptų krikš-čioniškiųjų vertybių ir didžiųjų tiesos teisingumo, tyrumo idea-lų troškimą; privalome melstis už Lietuvos šeimą, kad kiekvie-na lietuviška katalikiška šeima būtų savo vaikams "Mažąja Bažnyčia", pirmąja kunigų semi-narija; privalome melstis už Kauno ir Telšių kunigų semina-rijas, kad jos būtų pajėgios išau-ginti Lietuvai naujų kunigų atžalyną, nes, — Kristaus žodžiais tariant, — "Pjūtis yra didelė, o darbininkų mažai".

PALM SPRINGS, CALIF.

"Baltijos valstybių ekonomi-nės politikos planavimas" pa-skaitą birželio 13 skaitė Linas Kojelis Palm Springs mieste įvykusioje metinėje konferencijoje, kurią suorganizavo Pietų Cali-fornijos Federal Executive Board ir College Federal Council. Konferencija tęsėsi tris dienas ir turėjo bendrinę temą "Pa-sikeitimai Rytų Europoje: rea-lybė ir potekstės".

Konferencijoje dalyvavo fede-ralinės valdžios Pietinėje Cali-fornijoje agentūrų vadovai, fede-ralinės valdžios užsakyms vyk-dančių bendrovių atstovai ir aka-demikai.

Pasibaigus konferencijai, Li-nas Kojelis tarėsi su Californijos Universiteto Los Angeles (UCLA) atstovais dėl akademi-nių kursų suorganizavimo Balti-jos valstybių universitetuose.

Palm Springs dienraštis *The Desert Sun* birželio 15 ilgesnia-me straipsnyje pateikė Kojelio mintis ir informaciją apie jo va-dovaujamą US Baltic Founda-tion.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluo-se. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Pa-ruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. **KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME**, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. **WOODLAWN MEMORY GARDENS**, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdrau-dimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestu-vėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor-tai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUSRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmdieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Mellus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto **WNWK 105.9 FM**. Romas Kezys 217 - 25 54th Ave. Bayside, N.Y. 11364, Tel. 718 - 229 - 9134 arba 718 - 428 - 4552.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti ad-vokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testa-mental, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą prak-tikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

LIETUVIŠKO STILIAUS, PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO-
SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Remkime
TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tik-rą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės lždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukos siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

VYTIS

**KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

I LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

New Yorko pavergtų Tautų komitetas liepos 15 surengė tradicinį Pavergtų Tautų minėjimą. Pradžią iškilmingomis pamaldomis Šv. Patriko katedroje, Manhattan, N.Y. Po to vyko eiseną 5-ąja Aye. į Centrinį Parką. Mūsų šaliai vadovai, anksčiau Pavergtų Tautų demonstracijose dalyvavę, šiandien aptingo net tautinę vėliavą atnešti. Gal jiems atrodo, kad jau pavergtų tautų nebėra. Atseit, buvę ir esami vadovai sulindę į krūmus ir ten politikuoja. Nuotraukoje iš d.: Lietuvos vyčių šeima Mr. & Mrs. A. Z. Morrissey iš Maspeth, N.Y. Kiti estai. Nuotr. L. Tamošaitis

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Nepriklausomybę sutrukdys
tik prievarta, ne taisyklės

Kovo 11 d. aktui moratoriumas paskelbtas. Šią savaitę Maskvoje turėjo prasidėti tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos derybos ar bent konkretus pasiruošimas deryboms. Tėvynėje esančių nuotaikas šiek tiek išryškina Eduardo Vilko straipsnis *Gimtojo Krašto* Nr. 26 pirmame puslapyje. Jį čia ir perspausdiname.

-o-

Kai buvo rašomos šios eilutės, Aukščiausioji Taryba dar nebuvo svarsčiusi Kovo 11-osios Akto moratoriumo. Jei ir nesvarstė, vis tiek praėjusi savaitė Lietuvai buvo moratoriumo savaitė. Gerai būtų, kad paskutinė, nors vargu ar aistros nurims po Aukščiausios Tarybos nutarimo.

Nepriklausoma valstybė yra prigimtine, neatimama kiekvienos tautos, vadinasi, ir mūsų, teisė. Tos teisės negali panaikinti jokie juridiniai aktai ir jokios sutartys, net laisva valia pasirašytos. Sutrukdėti tautai realizuoti savo apsisprendimą gyventi nepriklausomai gali tik išorinė prievarta, o ne juridiniai monai; ne SSSR ar JAV konstitucijos, o desantininkai ir blokada. Nereikia kokių nors teisinių žinių, užtenka sveiko proto, kad suvoktum, jog kelią į nepriklausomybę mums užtvėria ekonominė, politinė ir karinė prievarta, o ne tas fantastinis, niekur pasaulyje neveikiantis daiktas — SSSR konstitucija.

Prievarta, kurios griebiamasi prieš Lietuvą, norint išlaikyti mus priklausomus, be abejonės, yra neteisėta ir amorali. Deja, mūsų kaimynų įpratimas naudoti jėgą per amžius yra tapęs antruoju jo prigimimu, ir neprotinga būtų tarti, kad jam lengva pri-

gimti pakeisti. Nors jėgos atsikymo precedentai suteikia vilties. Kadangi esame atsakę naudoti (mažą) jėgą prieš (didelę) jėgą, tai atgauti nepriklausomybę galime tik paveikę kitą pusę atsakyti prievartos arba sulaukę, kol ją privers tai padaryti aplinkybės.

Kai svarstomas Kovo 11-osios Akto moratoriumas (laikinas sustabdymas), dažnai daroma akivaizdi loginė klaida: moratoriumas sutapatinamas su nepriklausomybės atsakymu. Tačiau Aktas yra tik aktas, o ne pati Nepriklausomybė. Akto realybė pasireiškė tuo, kad jis ryškiai prisidėjo prie mūsų pačių sąmonės brendimo ir, svarbiausia, prie sąmonės demokratizavimo Rusijoje ir kituose kaimynuose. Jis buvo veiksnys, kuris galiausiai išklaidino centro mąstymo inerciją, padėjo jam suvokti, kad nauja federacija skirs nuo senosios tik tada, kai bus savanoriška, o savanoriškumą patvirtins apsisprendimo būti nepriklausomai laisvė. Visi šie realūs akto rezultatai nepranyksta Akto sustabdymu ar net panaikinimu. Ir sustabdytas aktas tebeteikia mūsų apsisprendimą būti nepriklausomiems, tačiau nei sustabdytas, nei nesustabdytas jis mums nepriklausomybės neduoda, nes negali užburti brutalių jėgų.

Yra dvi mūsų elgesio alternatyvos: pirmą, laukti, kol sąlygos privers Prezidentą Gorbačiovą atsakyti prievartos ir pradėti su mumis derybas; antrą, padėti M. Gorbačioviui tuoj nutraukti prievartos veiksmus ir pradėti tartis dėl būsimų ryšių tarp SSSR ir Lietuvos.

(nukelta į 4 psl.)

Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis liepos 4-osios, JAV nepriklausomybės šventės, proga pasiuntė JAV prezidentui G. Bush ir JAV Kongresui sveikinimus, kurių tekstus čia pateikiame.

-o-

Gerbiamasis Pone Prezidente,

Lietuvos Respublikos žmonių vardu leiskite nuoširdžiai pasveikinti Amerikos liaudį ir asmeniškai Jus Amerikos Nepriklausomybės deklaracijos šių metų sukakties proga.

Lietuvos Respublikos žmonės žavisi Jungtinių Amerikos Valstijų du šimtmečius išsaugota ištikimybė laisvės ir demokratijos idealams. 1776 metų liepos 4-oji — tai diena įrašyta į žmonijos kovų dėl laisvės istoriją. Jungtinės Amerikos Valstijos gali didžiuliu tuo, kad liepos 4-oji visada bus švyturio kitoms tautoms, siekiančioms laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvos valstybės istorija siekia daugiau kaip septynis šimtmečius. Deja, tuo metu, kai Amerikos kolonistai kovojo, kad sukurtų savo valstybę, Lietuvai grėsė Rusijos jungas. Tada Lietuvai likimas lėmė tapti Rusijos imperijos dalimi daugiau kaip 120 metų.

1918 metų vasario 16-ąją buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, leidusi per du dešimtmečius daug pasiekti visose gyvenimo srityse. Nelaimei, Sovietų Sąjungos karinė okupacija ir aneksija 1940 metais buvo

LIETUVOS PREZIDENTO V. LANDSBERGIO SVEIKINIMAS
JAV-BIŲ PREZIDENTUI GEORGE BUSH IR KONGRESUI

penkiasdešimties nelaisvės metų pradžia.

1990 metų kovo 11-ąją Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba paskelbė atkurianti Lietuvos Nepriklausomybę. Po to Lietuvą užgriuvo politinė ir ekonominė blokada, grąšiniai ginklu. Prieš Lietuvą, kuri neturi galingų propagandos priemonių, yra sukeltas tikras šaltasis karas, lydimas dezinformacijos ir juodinimo. Tačiau Lietuvos žmonės nenukrypo nuo savo kelio į galutinį tikslą — laisvę ir nepriklausomybę. Ir niekas mūsų neprivers pripažinti Sovietų Sąjungos suverenumo Lietuvai.

Daugiau kaip prieš du šimtmečius galinga valstybė — Jungtinės Amerikos Valstijos — buvo įkurta, puoselėjant laisvės ir demokratijos idealus. Mes tikime, kad amerikiečiai palaikys mus, nes ir mes siekiame įkūnyti nepriklausomą Lietuvą tuos pačius idealus.

Su pagarba

Vytautas Landsbergis

-o-

Gerbiami Kongreso nariai,

Jūsų Nepriklausomybės Deklaracijos metinių proga Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nori perduoti savo nuoširdžiausius linkėjimus ir pareikšti, jog remia tuos principus ir idea-

lus, kuriems visada atstovavo Jungtinės Amerikos Valstijos.

Amerikos žmonės — tikros demokratijos pavyzdys visoms pasaulio tautoms. Ne išimtis ir lietuvių tauta. Kai Jungtinės Amerikos Valstijos švęs savo Nepriklausomybės dviejų šimtų penkioliktąsias metines, Lietuva bus paminėjusi dar tik pirmąsias Nepriklausomos valstybės atrojo atkūrimo metines. Mes įsitikinę, kad Jungtinės Amerikos

Valstijos ir toliau rodys pavyzdį tų tikslų ir principų, kurių siekia ir Lietuvos žmonės.

Lietuvos žmonių vardu, Lietuvos parlamento vardu siunčiame savo širdingiausius sveikinimus Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresui ir Amerikos žmonėms.

Nuoširdžiai dėkingi už Jūsų paramą.

Su pagarba,
Vytautas Landsbergis

MORATORIUMO AKTAS

Lietuvos Aukščiausioji Taryba patvirtino pasiūlymą skelbti moratoriumą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktui. Už šį pareikšimą balsavo 69 deputatai, prieš — 35, susilaikė — 2, balsavime nedalyvavo — 2. Iš viso buvo pasiūlyta 14 moratoriumo projektų. Priimto varianto pagrindas buvo Vytauto Landsbergio pateiktas pasiūlymas, kurį paruošė jis pats, ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė ir deputatas — teisininkas Liaučius iš Panevėžio. Parlamentas priėmė tokį pareikšimą:

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, būdama ir likdama tautos ir valstybės suverenių galių reiškėja, atkurdamą ne-

priklausomą Lietuvos valstybę ir visų tų galių vykdymo tikslu siekdama tarpvalstybinių Lietuvos Respublikos derybų su TSR Sąjunga, skelbia nuo tokių derybų pradžios šimto dienų moratoriumą 1990 m. kovo 11 d. Aktui dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo, tai yra sustabdo iš jo kylančius teisinius veiksmus.

Lietuvos Respublikos — TSR Sąjungos derybų pradžia, jų tikslai ir sąlygos fiksuojami šalių įgaliotųjų delegacijų specialiu protokolu.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba gali moratoriumą pratęsti arba atšaukti. Moratoriumas savaime netenka galios, nutrūkus deryboms.

Jeigu dėl kurių nors įvykių arba aplinkybių šio šaukimo Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba negali normaliai vykdyti valstybinės valdžios funkcijų, moratoriumas tuo pačiu momentu netenka galios.

— Vytautas Landsbergis, Lietuvos Respublikos prezidentas, paskyrė Ričardą Bačkį Lietuvos delegatu Paryžiuje. Prancūzija jį pripažįsta vyriausybės atstovu, nors neįrašydama į diplomatų sąrašą.

— Lietuvos užsienių reikalų ministerio pavaduotojas Valdemaras Katkus ir deputatas rašytojas Stasys Kašauskas lankėsi Australijoje, kur susitiko su Australijos vyriausybės nariais ir parlamentariais bei su vietiniais lietuviais.

Po P. Žumbakio knygos sutiktuvių Kultūros Židinyje liepos 6. Iš k.: R. Kezys su žmona Daiva, J. Valaitis, R. Razgaitienė, P. Žumbakis, J. Giedraitis. Nuotr. L. Tamošaitis

JONAS PUZINAS

1

KELIAS Į LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMĄ

IVADINĖS PASTABOS

Kiekvienais metais Vasario Šešioliktąją visuose didesniuose laisvojo pasaulio lietuvių telkiniuose prisiminama ta reikšminga diena, kada buvo paskelbtas Lietuvos valstybės atstatymo aktas. Deja, tos šventės metu Vasario Šešioliktosios akto genezė tik prabėgomis tepaliečiama, o ji turi labai įdomią proistorę: Vasario Šešioliktosios aktas staiga neatsirado, bet prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo prieita tik po sunkių ir ryžtingų ano metu lietuvių šviesuomenės pastangų. Todėl šimet, minėdami Lietuvos valstybės atstatymo 50 metų sukaktį, spaudoje turėtume išsamiau panagrinėti pačius reikšmingiausius faktus, privedusius prie Vasario Šešioliktosios akto atsiradimo. Būtų gera, jei kas nors iš mūsų istorikų imtųsi ir atskira studija plačiai apibūdinti tą reikšmingą laikotarpį. Čia, pasinaudodamas įvairiuose šaltiniuose paskelbta medžiaga, pabandyti bent žemais bruožais nušviesti kai kuriuos svarbesnius įvykius, turėjusius didesnės ar mažesnės reikšmės Lietuvos valstybės atstatymui. Kadangi dokumentinė medžiaga yra išmėtyta įvairiuose leidiniuose (daugeliui ir sunkiai prieinamuose), todėl svarbesnius dokumentus su-

telksiu šiame kukliame leidinyje. Daugelio dokumentų kalba palikta originali, netaisyta.

Ilgas Lietuvos valstybės gyvenimo kelias nebuvo palankus lietuvių tautinei sąmonei išsiskleisti ir jai subręsti. Anksti prasidėjęs valstybės valdomojo sluoksnio — bajorų lenkėjimas ir ryšium su didikų neribotomis laisvėmis krašte įsiviešpatavusi netvarka privedė prie Lietuvos ir Lenkijos valstybės padalijimų XVIII amžiaus gale. Po paskutiniojo valstybės padalijimo 1795 metais rusams okupavus didžiąją Lietuvos dalį, beveik 120 metų kraštas išgyveno nepaprastai sunkią priepaūdą. Pagrindinės lietuvių laisvės ir teisės buvo suvaržytos, kraštas imta rusinti. Tačiau persekiojimas paprastai sukelia žmonėse pasipriešinimą ir didina atsparumą. Ypač kietai laikėsi lietuviškasis kaimas. Ilgainiui atsirado nemažas būrys valstiečių sūnų, kurie, išėję mokslus, ėmė žadinti lietuvių tautinę sąmonę. Daug lietuvių tautinio atgimimo veikėjų davė Veiverių mokytojų seminariją, Marijampolės, Suvalkų, Mintaujos, Šiaulių, Panevėžio ir kitos gimnazijos. Atskirų asmenų ar grupių pastangos susiliejo į bendrą ir veiksmingą tautinio atgimimo srovę tiek pačioje Lietuvoje, tiek ir emigracijoje, ypačiai Jungtinės Amerikos Valstybėse.

Kadangi tautinis veikimas krašte rusų okupacinės valdžios buvo uždraustas, persimesta į Mažąją Lietuvą, ypač į Ragainę ir Tilžę, kur imta leisti lietuvių laikraščius bei knygas ir iš ten slapta per vokiečių-rusų sieną skleisti Lidžiojoje Lietuvoje. Tai mūsų garbingas knygnešių laikotarpis, trukęs iki 1904 — lietuviškosios spaudos atgavimo metų. Tautinio atgimimo vairotojai gana greitai ėmė skirstytis ideologinėmis ir po-

leisti *Aušroje* daugiausia buvo susitelkę liberalinio nusistatymo pasauliečiai, kurių gretas papildė ir dalis kunigų. Pagrindiniai Aušros šulai buvo: dr. Jonas Basanavičius, Jonas Šliūpas, Vincas Pietaris, Jonas Jablonskis, Antanas Kriščiukaitis, Mečislovas Davainis-Silvestravičius, Pranas Mašiotas, Andrius Jonas Višteliauskas (Vištelis), Juozas Andziulaitis, kun. Aleksandras Burba, kun. Silvestras Gimžauskas ir kt. Daugiausia dėl J. Šliūpo straipsnių, nukreiptų prieš dvasininkiją, nuo Aušros atšlijo kunigai ir, sustojus Aušrai, 1887 metais Tilžėje jie ėmė leisti *Šviesą*. Čia be kunigų, dirbo gražūs būrelis ir pasauliečių: M. Davainis-Silvestravičius, J. Jablonskis, J. Kriaučiūnas, A. Kriščiukaitis, P. Leonas, V. Mačys, Pr. Mašiotas, net Petras ir Stasys Matulaičiai, L. Vaineikis ir kt., kurių daugumas netrukus perėjo į 1889 metais įsteigtą *Varpą*, kur daugiausia telkėsi liberalai, vėliau ir socialistinio nusistatymo žmonės: dr. Vincas Kudirkas, Povilas Višinskis, Stasys Matulaitis, Jonas Kriaučiūnas, Juozas Bagdonas, Jurgis Šaulys ir kiti. Netrukus nuo Varpo atkrito socialdemokratai ir jie 1896 metais įkūrė pirmąją partiją Lietuvoje — Lietuvos socialdemokratų partiją. Po kiek laiko iš Varpo pasitraukė ir vėlyvesnieji tautininkai, o Varpe pasiliko vadinamieji demokratai, iš kurių 1902 metais išaugo lietuvių demokratų partija, 1905 m. pasivadinsi jau Lietuvos demokratų partija, 1917 m. Lietuvos socialistų liaudininkų demokratų partija ir pagaliau Nepriklausomybės metais — Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga. Kunigai, kurie tais laikais sudarė didžiulę lietuviškosios šviesuomenės dalį, 1889 m. pradėjo leisti *Žemaičių ir Lietuvos Apžvalgą*.

Šiauliečiai jaunuoliai New Yorke

Po daugybės koncertų Europoje šiauliečių post-punk roko grupė "Bix" vadovaujama Samo, atvyko į New Yorką dalyvauti New Music seminare. Tai vieninteliai Lietuvos atstovai šiame renginyje.

Viskas prasidėjo 1982 metais Šiauliuose. Keli pedagoginio instituto dailės skyriaus studentai sumanė sukurti roko grupę. Išleido pirmą kasetę "Žiurkių miestas" new wave stiliumi. Prasidėjo sunkumai. Tais laikais jais labiausiai susidomėjo KGB. Po karinės tarnybos ir mokslų pagaliau 1987 m. grupė save įteisino. Šiauliuose atsiradė roko klubas, galų gale gavo reikiamą aparatūrą. Prie grupės dar prisijungė keli muzikos ir konservatorijos studentai.

Pirmas pasirodymas per Naujų Metų sutikimą sulaukė didelio pasisekimo. Kaune irgi neliko

nepastebėti. Anties vadovas Kaušpėdas, išgirdęs "Bix" muziką, pareiškė, kad pagaliau Antis turi konkurentą. 1988 m. vasarą "Bix" dalyvavo pirmame Lietuvos muzikos festivalyje. Tą pačią vasarą grupė dalyvavo Roko Marše, koncertuodami kartu su Antimi.

Tą vasarą Klaipėdoje per koncertą pirmą kartą buvo iškelta trispalvė, metai prieš oficialų iškėlimą Vingio parke. Tą patį rudenį vyko kelionė į Lenkiją, o žiemą "Bix" grojo Vakarų Berlyne per *Die Tageszeitung* dešimtmečio koncertą. Po to buvo pakviesti koncertuoti prestižiškame "Left" klube Berlyne.

Po to vyko gastrolės Olandijoje, Vokietijoje, Italijoje, kur "Bix" grupė visur buvo priimta su dideliu pasisekimu. Sulaukta daug atsiliepimų vakarų spaudoje — tai liaupsinančių, tai nesu-

prantančių, bet neabejingų.

Laisvalaikio organizavimo susivienijimas nusiuntė "Bix" kasę į "New Music seminar" ir kai "Bix" buvo pakviesti, tapo jų rėmėjais. Kai savaitę prieš koncertą "Bix" atsirado New Yorke "Vienybė" visus priglaudė ir pavalgydino. Pirmas koncertas įvyko "underground" klube "Gas station" Manhattano žemutinėje dalyje. "Bix" visus nustebino savo neįtikėtina energija ir savotiška instrumentuote. Kaip visada dainavo lietuviškai, palydimi energingos muzikos. Aki-vaizdas buvo jų profesionalumas ir nuoširdumas muzikoje.

Prieš koncertą "Bix" įrašė garsojuostę RCA bendrovėje kartu su vietiniu dainininku Copernicus. Juosta netrukus bus išleista.

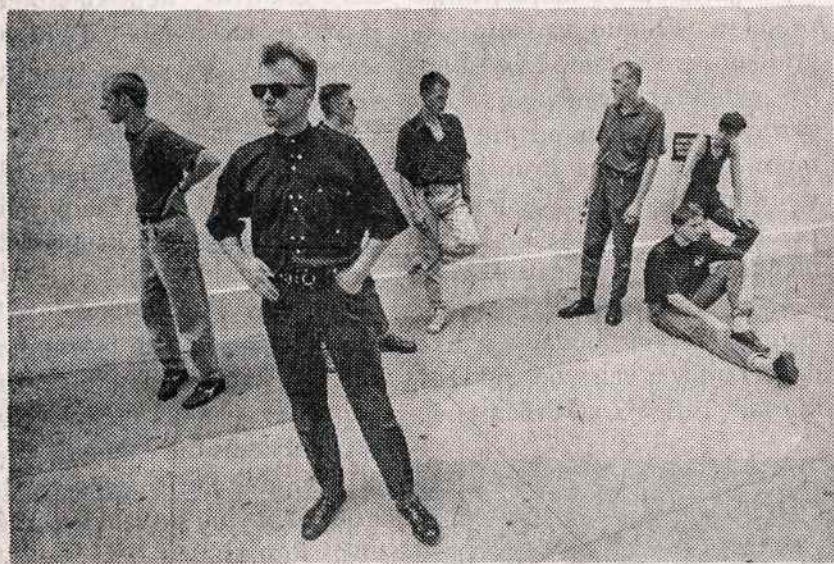
Geriausiu grupės pasirodymu laikytinas, bent kol kas, jų koncertas Kenny's Castaways bare, kai jie kaip seminaro dalyviai koncertavo su estais ir rusais. Grupės energija, atrodo, lyg būtų apčiuopiama, kaip elektros krūvis, visa apimanti ir pritrenkianti. Grupės muzika tokia primityviai patraukli, kartais skausmingai jautri ir visada nuoširdi. Jaučiausi labai laimingas, kad galėjau išgirsti "Bix" taip betarpiškai ir neoficialiai.

Po Vilniaus jaunimo teatro pasirodymo su "Trys mylimos" spektakliu Kultūros Židinio scenoje liepos 8. Iš k. Kristina Kazlauskaitė, Irena Kriauzaitė, Algirdas Grašys, Vanda Marčinskaitė, Gediminas Girdvainis. Rengėjų vardu dėkoja K. Miklas. Nuotr. V. Maželio

Grupės dalyviai yra unikalūs, vieninteliai ir nepakartojami lietuviai, kurie kaip geležinis vilkas garsina Lietuvos vardą po platųjį pasaulį. Apie tolimesnius grupės koncertus galima sužinoti iš grupės vadovo skambinant 718 277 - 7257. Ten pat galima įsigyti ir "Bix" kasę.

Arūnas Bukauskas

Šiauliečių "Bix" grupė: Saulius Urbonavičius, Mindaugas Špokauskas, Gintautas Gasčiavičius, Arūnas Klevinskas, Aurimas Povilaitis, Aurelijus Silkinis, Andriejus Šmechnovas, Manadžeris — Marius Brasiūnas.

Nepriklausomybę sutrukdys tik prievarta, ne taisyklės.

(atkelta iš 3 psl.)

Pirmoji alternatyva remiasi iš esmės tik moralinė nuostata "laikysimės iki galo". Vidinės ir išorinės SSSR sąlygos kinta mūsų naudai, tačiau ne taip greit, kaip kartais tikimasi. Sulaukėme Jelcino, kelių respublikų nepriklausomybės paskelbimo, o lūžio neįvyko. Neįvyks ir po XXIII suvažiavimo. Žinoma, SSSR bando tapti kažkuo demokratišku ir todėl neagresyviu, tačiau ar greit taps ir apskritai ar taps pavyzdžiu, per ateinančią žiemą? Nesimelskime stichiškai SSSR griūčiai, ji mums pavojingesnė negu Vakarams, kurie meldžiasi ir pinigus moka, kad taip neatsitiktų.

Aš galiu įsivaizduoti, kad Lietuva vieną žiemą blokadą išters, paskui per keletą metų didelių pastangų kaina prisikels iš ūkinės suirutės. Bet aš negaliu rasti prasmės tai daryti, nes po tos totalinės aukos neišauš nepriklausomybės pavasaris, o seks tik tiktai derybos. Mes neturime teisės ateiti į derybas ekonomiškai sužlugdyti ir psichologiškai išsekinti. Derybos ir taip nebus lengvos, o nusilpę mes rizikuojame pasirašyti ką nors panašaus į Bresto taiką. Nėra garantijos, kad netektų pradėti vėl viską iš naujo. Beje, kažin ar pragmatiškai Europa panorėtų turėti savo namuose tokį fanatišką provinciją.

Ir dar. Įvertinkime sąžiningai, ar sparčiai blogėjanti ekonominė situacija nesukels socialinių riaušių ir tarpnacionalinių vaidų. Kol kas neatrodė, kad Lietuvoje būtų lengva juos išprovokuoti, bet kas gali garantuoti, kad ši baisi nelaimė neužgrius vėliau, prie "galo"?.

Antroji mūsų elgesio alternatyva, kaip minėjau, padėti Prezi-

dentui Gorbačioviui nutraukti prievartos veiksmus prieš Lietuvą ir iškart pradėti derybas. Kas esame žemaitiško būdo, galime sakyti, kad čia ne mūsų reikalas, kas pradėjo, tas tegu ir baigia. Taip, jeigu tame maše mums būtų patogų sėdėti ir nerūpėtų eiti kurti nepriklausomos Lietuvos. O juk ir nepatogu, ir rūpi. Manau, nereikia įrodinėti, kad M. Gorbačiovas suinteresuotas užbaigti Lietuvos bylą kuo greičiau ir taip, kad patvirtintų pasauliui savo demokratiškumą ir naują mąstymą. Taip pat plačiai diskutuota, kad jis negali nusileisti daugiau, negu yra nusileidęs, nepakenkdamas didžiosios valstybės prestižui ir savo autoritetui šalies viduje. Nors, kaip tvirtina Maskvos šaltiniai, apsieitų jis ir be mūsų moratoriumo, jei mes paskui nerėktume visam pasauliui, kad nugalėjome Gorbačiovą. Dievas mato, rektume. Tai gal moratoriumas ir tėra tik kaina už nevaldomą liežuvį, o ne koks nors teisinis aktas?

Padėdami Prezidentui Gorbačioviui, mažų mažiausiai įsigytume draugišką partnerį būsimose derybose, o gal ir ne derybose. Neprotinga būtų nesirūpinti ryšiais su kaimynais iš anksto; nuo tų ryšių priklausys Lietuvos gerovė ir, kaip jau ne kartą patyrėme, pati nepriklausomybė.

Žmonėms, kurie patys tiki ir jau pora mėnesių kitus įtikinėja, kad Aktas neliečiamas, sunku sutikti su moratoriumu grynai psichologiškai. Bet gal jau esame pasiekę tokį politinės kultūros lygį, kad išvengsimės politinių problemų perkrovimo psichologinėmis ir emocinėmis? Kartu gyventi reiks ne tik su kaimynais, bet ir su savais. O gal kitaip manantys nėra savi? Eduardas Vilkas

IŠ MEGDUGORJE SUGRĮŽUS

Šių metų gegužės 21 - 28 dalyvavau lietuvių maldininkų kelionėje į Švč. Mergelės Marijos apsišventinimų vietą Medugorje (tariama Medžiugorje). Lietutis užlynojo tik vieną kartą.

Sunku apsaityti ir nebusiam įsivaizduoti kokios įspūdingos pamaldos įvairių tautybių, kiek daug ramybės sielai ir kokia šventiška, pakili nuotaika Medugorje. Medugorje yra dvasios pakilimo vieta maldininkams. Piligrimai, nukeliaję į Medugorje, atranda kenčiantį ir žmones mylintį Kristų, užtarytoją motiną Švč. Mariją. Nors Bažnyčia nėra tarusi savo žodžio dėl Švč. Marijos apsišventinimo Medugorje, nesistebėtina, kad žmonių sielos keliauja į Medugorje iš įvairių kraštų, net po kelis kartus. Būnant Medugorje, bažnyčios šventoriaus sodelyje, išsikėlėjus su amerikietėmis ir airėmis paaiškėjo, kad kai kurios iš jų, kaip ir iš mūsų lietuvių grupės, po antrą, trečią kartą Medugorje.

Švč. Mergelė Marija yra apsišventinusi gražioje, patrauklioje vietoje: Šiluvoje, Liurde, Fatimoje ir kitur. Graži, aukšta koplyčia Švč. Marijos garbei ir žalios lieknos pušelės ošia dieną, naktį Šiluvos aukštumėlėje. Medugorje žaliuojanti kalnynų plokštuma, o aplink vietomis išsikėlę dar aukštesni, statūs kalnų guburiai su viduryje Šv. Jokūbo bažnyčia.

Mūsų grupėje buvo keletas jaunuolių. Medugorje lietuvių grupė iš Kanados prisidėjo prie mūsų grupės ir susidarė per 50 asmenų. Mūsų grupė buvo apgyvendinta mažame viešbutyje Medugorje. Mūsų minutes, valandas, dienas, savaitę su kun. Kęst. Trimako ir kun. L. Zarembos, SJ, vadovavimu, religiniai pokalbiai, maldos, mąstymai sukosė nuo viešbučio iki Švč. Mergelės Marijos apsišventinimo kalno ir kryžiaus kalno, o centre Šv. Jokūbo bažnyčia. Kopėme į abu kalnus, kurie gan aukšti, kalbėdami rožančių ir apmąstydami Kryžiaus Kelio stotis, kurių yra 15. Penkioliktoji Kryžiaus Kelio stotis yra Kristaus prisikėlimo iš numirusių. Lipant aukštyn akmenuotu takeliu į Križavės kalną, apmąstant Kristaus kelią į Golgotos kalną, pajunti ir geriau supranti nors mažą dalelę Kristaus kryžiaus

nešimo kančios.

Kiekvieną dieną 6 val. vakaro mūsų grupė bendrai su kitų tautybių žmonėmis ir vietiniais kroatais dalyvaudavome mišiose ir rožančiaus kalbėjime. Per 6 val. mišias Evangelija perskaitoma aštuoniomis kalbomis, nes iš tiek kraštų buvo maldininkų. Po mišių yra maldos, meditacija prašant dvasinės ir fizinės sveikatos. Šv. Jokūbo bažnyčioje nuo ryto iki vėlyvo vakaro aukojamos mišios, vyksta Švč. Sakramento adoracija, įvairios maldos skirtingomis kalbomis. Kai mūsų grupė buvo Medugorje tą savaitgalį, buvo dvejų jungtuvės bažnyčioje su kroatų papročiu. Kun. Jozo Zovko, buvęs Medugorje parapijoje pirmaisiais Švč. Marijos apsišventinimo metais, kalbėdamas apie Dievo Motinos apsišventinimą sakė, kad Medugorje yra sielos gydykla ir Švč. Mergelės Marijos užtarimu prišartinama prie Jėzaus meilės šaltinio.

Vieną dieną nuvykome pasižymėti su regėtojais: Vicka, Maria ir Ivan. Vicka priėmė mus savo nedideliame, gražiame, žydinčiomis gėlėmis apsodintame kiemelyje. Vicka stovėdama aukščiau ant cementinių laiptelių, sukalbėjusi Sveika Marija, Tėve mūsų ir Garbė Dievui, kartu ir mes kalbėjome, aiškino Švč. Marijos nurodymus žmonėms, ypač reikia prašyti sielų atsiverimo, atsakinėjo į paklausimus. Vėliau užsukome prie Ivan namų. Jis minėjo, kad žmonės privalo siekti sielos amžinosios buveinės, atsakė į klausimus, kurių buvo nemažai. Regėtoja Maria aiškino mums, kad Švč. Marija prašo žmones įsigilinti į mišių susitaikinimo su Jėzumi, maldos, pasninko svarbą gyvenime. Maldininkų grupės keičiasi viena po kitos regėtojų kieme-liuose, ypatingai pavasario, vasaros ir rudens laiku kasdien.

Medugorje priskaitoma apie 300 fizinių išgyjimų iš mediciniškai nepagydomų ligų, o kiek dar dvasinių išgyjimų, kurie neskaičiuojami.

Jonė P.

Scena iš Vilniaus jaunimo teatro vaidinimo "Trys mylimos" Kultūros Židinyje liepos 8. Vanda Marčinskaitė ir Gediminas Girdvainis. Nuotr. V. Maželio

SKAUTAI AKADEMIKAI KVIEČIA TALKON

Akademinių skautų sąjūdžio Los Angeles skyrius kreipiasi į lietuviškos knygos mylėtojus tokiu reikalu — padėti išleisti naują knygą. Jie redakcijai atsiuntė tokį raštą.

Kviečiame jus užsisakyti Alės Rūtos parašytą ir spausdinimui atiduotą novelinį romaną — *Mėlyno karvelėlio šviesa*. Iš anksto užsisakant, knygos kaina — 12 dol. Šis romanas yra 1988 metais laimėjęs Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje New Yorko kuopos literatūrinę premiją, iliustruotas Vincės Jonuškaitės, Zaunienės teatro ir visuomeninio gyvenimo nuotraukomis. Aplanką ir viršelio trijų spalvų piešinį sukūrė dailininkė Rasa E. Arbaitė. Ji taip pat padarė ir vinjetas.

Knygą leidžia Vydūno Jaunimo Fondas, o Akademinių skautų sąjūdžio Los Angeles skyrius atlika visą leidimą. Skyrius su narių pagalba telkia aukas Vydūno Jaunimo Fondui, rūpinasi knygos susirinkimu, jos iliustravimu. Šio premijuoto romano pagrindinis veikėjas yra Vincė Jonuškaitė-Zaunienė. Sąjūdžio garbės narė nuo 1938 metų.

Kviečiame užsisakyti knygą sau, giminėms ir draugams Lie-

tuvoje, kviečiame pridėti auką į Vydūno Jaunimo Fondui, kad galėtume padengti bent dalį leidimo išlaidų. Visi aukotojai bus paskelbti knygoje. Kas paaukos 100 dol. ar daugiau, bus knygos leidėjais — mecenatais, paaukoję 50 dol., — knygos garbės leidėjais; paaukoję 25 dol. ar daugiau, — garbės prenumeratoriais.

Šis Alės Rūtos romanas *Mėlyno karvelėlio šviesa* yra sudarytas iš atskirų pasakojimų (short stories). Aprašomas menininkų, daugiausia teatro gyvenimas. Pagrindinė veikėja, kaip minėjome, — Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, Lietuvos valstybinio operos teatro primadona Kaune. Romano idėja — menininkų siekliai ir kūryba, kančia ir džiaugsmas. Savo tikslą menininkai pasiekia ne tik savo talentu, bet ir savo darbu. Taip kūrėjas savo tautai siekia amžinumo.

Prašome čekius rašyti: Vydūnas Youth Fund, Inc. ir siųsti šiuo adresu: Valentinas Varnas, 2307 Lyric Ave., Los Angeles, CA. 90027. Telefonas 213 662 - 2611. Aukos Vydūno Jaunimo Fondui gali būti nurašomos nuo pajamų mokesčių.

STOKIME NARIAIS Į LIETUVIŲ FONDA

ir didinkime turimus įnašus, nes Lietuvių fondas remia liuanistinį švietimą, mokslą ir jaunimą.

Lietuvių Fondo adresas — 3001 W. 59th Street, Chicago Ill. 60629

NAUJIENOS KASOJE

KASOS Kredito unijos narių metinis susirinkimas New Yorke įvyko gegužės 6 Kultūros Židiny. Buvo pateikta 1989 metų finansų ir veiklos apyskaita, paminėta KASOS 10 metų sukaktis, atlikti įvairūs pranešimai ir perrinkti du asmenys į direktorių tarybą. KASOS vadovybę dabar sudaro: pirmininkas dr. Rimas Vaičaitis, vicepirmininkai Vytautas Alksnis ir Algirdas Šilbajoris, sekretorė Laima Šileikytė - Hood, išdėstius ir vyr. reikalų vedėjas Gintas Žemaitaitis ir tarybos nariai Chicagoje — Vaclovas Kleiza ir dr. Tomas Remeikis.

Centrinį New Yorko skyrių veda Vytautas Papartis, Chicago skyrių — Vytenis Rasutis, St. Peterburgo — Ritas Pavilionis, Detroito — Gailė Dėdinienė ir Waterburio — Antanas Paliulis.

Kredito komitetui vadovauja Vida Jankauskienė, kontrolės komitetui Kęstutis Bileris ir kompiuterių technikos skyriui Linas Eikinas. KASOS teisinis patarėjas yra adv. Janis Kancans.

Chicago apylinkės KASOS narių susirinkimas įvyko gegužės 12 Jaunimo Centre. Jį pravedė direktorius Chicagoje dr. T. Remeikis. Pranešimus darė skyriaus vedėjas Vytenis Rasutis, KASOS pirm. dr. R. Vaičaitis ir ižd. G. Žemaitaitis.

KASOS skyrius Chicagoje yra gausiausias nariais bei indėliais ir klientais aptarnauja trijose įstaigose — Marquette Park, Cicero ir Hickory Hills vietovėse. Artimo ateity planuojama atidaryti dar vieną įstaigą Brighton Park rajone.

KASOS susirinkimas Detroito įvyko gegužės 18 ir oficialus naujų patalpų atidarymas gegužės 19. Iš New Yorko dalyvavo KASOS pirm. dr. R. Vaičaitis, vicepirm. V. Alksnis ir ižd. G. Žemaitaitis. Taip pat dalyvavo ir trys svečiai bankininkai iš Lietuvos.

Detroito skyrius jau gyvuoja 5 metai, sumaniai vadovaujamas Gailės Dėdinienės. Įstaiga š. m. sausio mėn. persikėlė į erdvesnį nuosavą pastatą ir gražiai įsirengę patogiam klientų patarna-

vinui. Naujasis adresas: 24066 W. 9 Mile Rd. Southfield, MI 48034. Telefonas: (313) 350-2350.

St. Petersburg Beach, Floridoje, birželio 10 KASA vyno ir pyragų vaišėmis prisidėjo prie Lietuvių Klubo sekmadieninių pietų ir padarė informacinį pranešimą susirinkusiems svečiam. Apie KASOS veiklą kalbėjo pirm. Rimas Vaičaitis, kartu pristatydamas naująjį skyriaus vedėją Ritą Pavilionį, neseniai atsikėlusį iš Chicago. Taip pat kalbėjo buvęs skyriaus vedėjas Aras Mieželis, ragindamas visus ir toliau taupyti bei dalyvauti KASOS veikloje.

Pažymėtina, kad lietuviai, persikėlę iš įvairių vietovių į Floridą, ypač į St. Peterburgo apylinkę, čia randa patogią ir patikimą lietuvišką taupymo bei skolinimo įstaigą, pasirodusią visiems pagelbėti bankiniais patarnavimais. Dėl informacijų apie įstaigą į KASOS kredito uniją galima rašyti: KASA, 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL

33706, arba paskambinti (813) 367-6304.

Peržvelgus 10-ties metų statistiką, KASOJE 1989 gruodžio 31 buvo 84 milijonų dolerių aktyvo kapitalas, iš kurio 81 milijoną sudarė taupytojų indėliai, o kitą dalį nuosavybė ir investavimai. Nariams buvo išduota 64 milijonai dolerių paskolų ir per 1989-tus metus išmokėta 6 milijonai dolerių dividendais.

Šalia bankinės apyvartos buvo remiama ir lietuvių kultūrinė veikla. Mokykloms, jaunimo organizacijoms, kultūriniais ir tautiniais renginiais, lietuvių spaudai ir radiui bei šalpos organizacijoms 1989 metais buvo išleista 37,000 dol., o per visą dešimtmetį lietuvių reikalams buvo paaukota su viršum 200,000 dolerių.

Visi KASOS nariai gali gauti suaktyvinį 1989 m. apyskaitos leidinį, laiškų arba telefonu kreipdamiesi į bet kurią KASOS įstaigą. Adresai ir telefonai yra KASOS reklamoje Darbininke.

KASA, kaip ir kitos lietuviškos institucijos, stengiasi padėti ir už

Pas "Lituanikos" futbolininkus

Chicago "Lituanikos" futbolo komandos vis rungtyniauja su amerikiečių ar kitų tautybių varžovais. Dažniausia kiekvieną savaitgalį varžosi visos keturios "Lituanikos" vienuolikos įvairiose Chicago ar jos priemiesčių aikštėse.

Didžiausias dėmesys krypta į "Lituanikos" vyrų pirmąją komandą, kuri varžosi Metropolitan lygos aukščiausioje grupėje. Čia rungtyniauja pačios geriausios pajėgos, žinomos ne tik vietoje, bet ir kitose Amerikos vietovėse. Štai, neseniai viena iš šios grupės — "Eagles" komanda laimėjo JAV mėgėjų taurės varžybas.

Vėliausiu metu "Lituanikos" I komanda vėl sužaidė pora gana gražių rungtynių. Vienose iš jų pasiekė lygybą prieš žinomą "Knickers" vienuolikę, o kitose — įveikė "Vikings" komandą 1-

0. Dabar komandos eilėse žaidžia jau 6 jauni vyrai iš Lietuvos, kurių dėka mūsų ekipas varžytis prieš geriausias ekipas ir jas nugalėti.

Tik visa bėda, jog klubui šiuo metu krenta žymiai didesni finansiniai įsipareigojimai negu anksčiau. Ir jeigu nebus susilaukta visuomenės paramos, nežinia kaip ilgai komandos galės gyvuoti.

Norisi priminti, jog šiemet "Lituanikos" klubas mini savo 40 metų gyvenimo sukaktį. Ta proga rudienį bus suaktyvinis balius. Taip pat leidžiamas ir didelis leidinys su skelbimais. Jis ruošiamas jau dabar. Norintieji pasveikinti ar pasigarsinti šiame leidinyje, turi rašyti jo redaktoriui — Ed. Šulaičiui, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60650. E. Š.

NEW YORKE

Amerikos lietuvių jaunimo sąjūdis rugpjūčio 9-12 dienomis rengia seminarą Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose, Brooklyne. Bus kalbama kaip pakelti lietuvišką sąmoningumą universitetuose, darbovietėse, panaudojant vadovavimo ir organizavimo talentus. Kviečiami dalyvauti ne tik studentai, bet ir bendra visuomenė, susidomėjusi šios dienos įvykiais Lietuvoje. Dėl informacijos: Romas Simonaitis 203 523 - 5619, Antanas Vainius 215 648 - 0241.

Parduodami tautiniai drabužiai: berniukui ir mergaitei. Su persiuntimu tik 85 dol. kiekvienas. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Tel. 718 827-1351.

A. Merklio "Didysis varpininkas Vincas Kudirka" — 416 puslapių leidinys, įrištas į kietus viršelius. Išleido Vydūno jaunimo fondas. Kaina su persiuntimu 17 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Šaulio Kazimiero Bačausko atminimui jo laidotuvių išvakarėse Lietuvai paremti fondui suaukota 200 dol. Pinigai pasiūsti per New Yorko LB apygardos valdybą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdybai.

KASOS kredito unijos skyrių vedėjai Detroito naujose patalpose. Iš k.: Chicago — V. Rasutis, St. Petersburg Beach — R. Pavilionis, kompiuterių centro vedėjas — L. Eikinas, Detroito — G. Dėdinienė, New Yorko — V. Papartis, vyr. reikalų vedėjas G. Žemaitaitis.

laisvę kovojančiai Lietuvai. Pavyzdžiui, KASAI įsigijus naujus kompiuterius, senoji sistema buvo padovanota Kauno Politechnikos Institutui, o taupomasis sąskaitas KASOJE gali atidaryti Lietuvos organizacijos, įmonės ar pavieniai asmenys, pasirašę dokumentus kartu su Amerikoje gyvenančiais patikėtiniais. Tuo reikalu patariama kreiptis į New Yorko KASOS įstaigą, tel. (718) 441-6401.

Neseniai New Yorke ir Detroito KASA globojo iš Lietuvos atvykusius industrinio banko pareigūnus, kurie stengėsi pasisemti žinių apie kredito unijų bei bankų operacijas, tikėdamiesi įsteigti nepriklausomą nuo Sovietų bankinę sistemą. Ryšium su tuo bankininkų apsilankymu, KASA ir Lietuva gavo ypač daug dėmesio Michigano spaudoje.

KASOS Informacija

Kelionių į Lietuvą suvaržymai panaikinti. Išduodamos kelionių vizos grupėms ir atskiriems asmenims. Kreipkitės dėl informacijos ir patarnavimų.

LIETUVA — 10 dienų kelionė. 8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22: \$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko, \$2,009.00 iš Chicago.

LIETUVA ir SUOMIJA — 14 dienų kelionė. 11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #913 rugsėjo 13-26: \$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko, \$2,409.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA — 15 dienų kelionė. 11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. CSA linija.

Kelionė #105 spalio 1-15: \$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko, \$2,359.00 iš Chicago.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA — 12 dienų kelionė. 9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. CSA linija.

Kelionė #106 lapkričio 5-16: \$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko, \$1,899.00 iš Chicago.

SV. KALEDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE 15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. CSA linija.

Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991: \$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko, \$1,999.00 iš Chicago.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE — 15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. CSA linija.

Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991: \$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko, \$1,999.00 iš Chicago.

Visų kelionių, išskyrus #703D, kainose įskaitoma bilietis į Festivalio programas, tris pamailinimus kasdien, pusryčius, pietus ir miesto apžiūrą į West Berliną ir Helsinkyje, parvežimą į asmeninį BALTIC TOURS palydovą patarnavimą visoje kelionėje.

PAPILDOMA KELIONĖ

LIETUVA-RUSIJA-SUOMIJA — 15 dienų kelionė. 2 naktys Maskvoje, 7 naktys Vilniuje, 2 naktys Leningrade, 2 naktys Helsinkyje.

Kelionė No. 813, rugpjūčio 13 - 27 \$2459 iš Bostono ir New Yorko \$2659 iš Chicago

Smulkesnėms informacijoms ir brožiūrai kreipkitės adresu:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02464
Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

— Nijolė Sadūnaitė liepos 29 dalyvaus lietuvių susitarinimo šventėje Putnam, Conn. Mišių pabaigoje ji kalbės apie tikėjimo išpažinimą.

— Kun. dr. Ignui Urbonui, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui, Gary, Ind., liepos 12 vietos vyskupas pranešė, kad Šv. Tėvas jį pakėlė į garbės prelatus.

— Lietuvių Fondo tarybos pirm. Stasys Baras gegužės 26 atšventė 70 metų amžiaus sukaktį. Vaišių metu Lietuvių Fondui sutelkta 5,250 dol. aukų.

— Mokytojų ir jaunimo studijų savaitė Dainavoje įvyks rugpjūčio 5-12. Tai švietimo darbuotojų pasitobulinimo stovykla.

— XXXVII Europos lietuvių studijų savaitė įvyks rugpjūčio 5 - 12 Eidsiedalne, Šveicarijoje.

— Bronius Vaškaitis, uolus Darbininko ir kitų laikraščių bendradarbis iš Philadelphia mirė birželio 10.

— Ateitininkų Studijų tradicinės dienos vyks Darbo Dienos savaitgalį Dainavoje. Dr. Algis Norvilas, Birutė Bublienė bei jų talkininkai tikisi sulaukti panašaus pasisekusio savaitgalio kaip ir perėjais metais. Rugpjūčio 4 bus Ateitininkų Tarybos posėdis, o vakare — pirmoji vakarinė programa. Kiekvieną dieną bus įvairių paskaitų, o vakarais — pritaikytos programos. Bus gydoma ateitininkų veikla Amerikoje, dabartinė Lietuvos padėtis, krikščioniškas atsinaujinimas. Bus supažindinimas su Pr. Kuraičio filosofinių raštų rinkiniu. Stengiamasi sukviešti įvairaus amžiaus ateitininkus: jaunos ir vyresnius. Registraciją ir informaciją teikia: Birutė Bublienė, 5190 Longmeadow, Bloomfield Heights, MI 48013. Tel. 313 646 - 8588.

— "Vizos į Lietuvą vėl išduodamos", — tai patvirtino SSSR konsulato Washingtono darbuotojai, kalbėdamiesi su "GT International" kelionių biuro prezidentu Algiu Grigu. Tvarkomi dokumentai tautiečiams turistams, kurie dabar rengiasi vykti į Lietuvą. Rugpjūčio pabaigoje "GT International" į Lietuvą nuvežs Clevelando lietuvių tautinio meno ansamblį "Čiurlionis".

— Anglijoje, Londone, veikia pagalbos Lietuvos vaikams fondas — "British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania". Tikslas — remti sunkiai sergančius vaikus, jų gydymo įstaigas, prieglaudas. Pagalba teikiama vaistais, kurie siunčiami Lietuvon, gavus prašymus iš vaikų ligoninių ar prieglaudų. Fondo valdybos centrinė būstinė: c/o Lithuanian R. C. Church of St. Casimir's 21 The Oval, London, E 2 9DT. Tel. 081-579-4657 ir 071-739-8735.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Robertson, St. Petersburg Beach, Fla. Užsakė kitiems: A. Dzikas, W. Hartford, Conn., — A. Dzikas, Bristol, Conn. ir J. Gallager, Portsmouth, VA. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — višiemis 20 dol. metams.

TRANSPAK FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

DRABUŽIAI dėvėti ir nauji, avalynė, buitiniai daiktai siunčiami neribotais kiekiais jūsų giminėms, draugams Lietuvoje per Pagalbos Fondą. **MUITO NĖRA.** Amerikos ir Kanados lietuviai savo dėvėtus arba naujus drabužius gali prisiųsti TRANSPAK adresu per paštą arba per UPS. Mes šias siuntas persiųsim į Lietuvą. Pagalbos Fondas išskirstys tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTAI — receptiniai ir nereceptiniai siunčiami neribotais kiekiais. **MUITO NĖRA.**

PINIGUS pervedam naudingiausiu būdu jūsų giminėms. Tvarkom! **PALIKIMAI.** Pigiai perkami nauji **AUTOMOBILIAI.**

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame **video, stereo, kompiuterius, faksus, siuvimo, mezgimo mašinas** ir kt. Galim siųsti su iš anksto apmokėtu muitu ir pristatymu į namus. Susitarus, duodame **2-jų metų GARANTIJĄ** siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams.

Rašydami būtinai praneškite savo telefono numerį — atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Paukštys
TRANSPAK
2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629
Įstaiga veikia kasdien 9-5 v. v.
Šešt. 9-2 v. p.
1-312-436-7772

DĖMESIO!

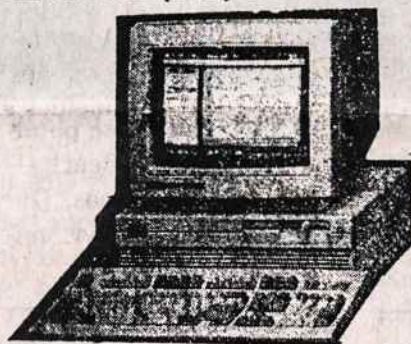
VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĘ

TIMURS STORE
JOY – LUD

ELECTRONICS
200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484

TELEVIZIJOS APARATAI
(Išvalaus dydžio ir įvairių firmų)

KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUSDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoje

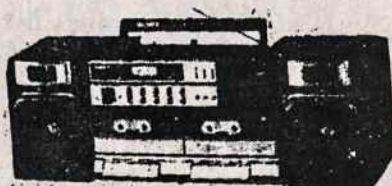
ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

TELEFONŲ ATSAKYMŲ APARATAI

PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(Įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRIAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

DĖMESIO!

DARBININKUI
PAREMTI
AUKOJO

J. Dapkienė iš Hartford, CT, tretį metą atnaujina prenumeratą su dvigubu prenumeratos mokesčiu. Ačiū spaudos rėmėjai.

Edith Fronckus iš Methuen, N.J., jau šešeri metai dosniau paremia *Darbininką*. Labai ačiū už 50 dol. auką.

Eleonora Tutinienė iš Brooklyn, N.Y., antri metą dosniau paremia spaudą. Labai ačiū už 20 dol. auką.

Albin Janks iš Elkton, MD, prie metinės prenumeratos pridėjo 20 dol. *Darbininko* spaudos reikalams. Nuoširdi padėka.

Vytautas Zelenis iš Reseda, CA, mielai palaiko mūsų spaudą ir šiais metais atsiuntė 40 dol. Padėka spaudos rėmėjui.

Juozas Mikonis iš Richmond Hts., Ohio, ketvirtą metą atsiuntė po 40 dol. Labai ačiū.

P. Juodaitis iš Holden, MA, atnaujino prenumeratą su 20 dol. auka. Labai dėkojame.

Zina De Falco iš New Yorko miesto, antri metą dosniau paremia *Darbininką*. Ačiū už 20 dol. auką.

Leonas Virbickas iš St. Petersburg Beach, FL, keletas metų remia *Darbininką*. Šiemet jį atnaujino su dvigubu prenumeratos mokesčiu. Ačiū už paramą.

Stasys Karaška iš Delanco, N.J., atsiuntė prenumeratą ir pridėjo 20 dol. *Darbininkui* stiprinti. Padėka jam.

A. Rinas iš Ogdensburg, N.Y., ketvirtą metą remia *Darbininką*, atsiųsdamas po 40 dol. Labai ačiū už dosnumą.

Yadviga Leleika iš Richmond Hill, N.Y., atnaujino prenumeratą su dvigubu prenumeratos mokesčiu. Dėkinga administracija.

Stepas Lukauskas iš Fort Myers, FL, ilgametis spaudos rėmėjas, ačiū už 40 dol. prenumeratą ir spaudos paramą.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą

Trys mylimos, Julijos Zemaitės dviejų dalių komedija, kurią New Yorke vaidino Vilniaus Jaunimo Teatras, yra įrašyta į video juostą. Šią juostą su paaiškinimais paruošė Daiva Kezienė. Juostos kaina 25 dol. su persiuntimu. Visas pelnas skiriamas Kultūros Židinio išlaikymui. Šios juostos kopijas galima gauti iš anksto pasiuntus pinigus Kultūros Židiniui, 355 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Lietuvos vadavimo darbe nėra nei šventų dienų, nei atostogų!

ATTENTION – HIRING!
Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Vall (1)-602-838-8885, Ext. R 6057.

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS!
\$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885. Ext. B k. 6057.

ATTENTION: POSTAL JOBS! Start \$11.41/hour! For application, info call (1) 602-838-8885. Ext. M-6057, 6 AM - 10 PM, 7 days.

ATTENTION: EASY WORK, EXCELLENT PAY! Assemble products at home. Details. (1) 602-838-8885. Ext. W-6057.

FREE TRAVEL BENEFITS! AIRLINES NOW HIRING! ALL POSITIONS! \$17,500 - \$58,240. Call (1) 602-838-8885. Ext. X-6057.

FREE TRAVEL BENEFITS! CRUISE SHIPS AND CASINOS NOW HIRING! ALL POSITIONS! Call (1) 602-838-8885. Ext. Y-6057.

ATTENTION: EARN MONEY TYPING AT HOME: 32,000/yr. income poTENTIAL. Details (1) 602-838-8885. Ext. T-6057.

ATTENTION POSTAL JOBS! Start \$11.41/hour! For application info call (1) 602-838-8885. Ext. M-6057, 6 AM - 10 PM, 7 days.

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

SPECIALI KELIONĖ Į LIETUVĄ
DALYVAUTI ŠILUVOS ATLAIDUOSE

17 DIENŲ KELIONĖ, 14 DIENŲ LIETUVOJE,
1 DIENĄ HELSINKIJE
KELIONĖ NO. LSA RUGSĖJO 5 - 21.....\$2,299
IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

ŠILUVOS ATLAIDAI BUS RUGSĖJO 8 - 15

Į kelionės kainą įsiskaito trys valgiai kasdien, nakvynė Palangos liuksusinėje Žilvinio viloje, kuri yra ant Baltijos jūros kranto. Palangoje apžiūrimas miestas, gintaro muziejus, Klaipėdoje aplankoma laikrodžių muziejus, akvariumas, apžiūrimas Kretingos vienuolynas, Šiauliuose apžiūrimas miestas ir Kryžių kalnas, Keliaujama į Šiluvos atlaidus.

Kas norės, bus ir papildomos ekskursijos į Vilnių, Nidą, Mosėdį, Platelių ir Kauną su dviem pernaktavimo naktim.

Reikia pastebėti, kad vykstant į Šiluvos atlaidus, Žilvinio kompleksu gali pasinaudoti pavieniai asmenys ir grupės bet kokiu laiku.

Informacijos ir rezervacijos reikalais skambinti:

BALTIC TOURS
77 OAK ST., SUITE 4
NEWTON, MA 02164
TEL. 617-965-8080 FAX 617-332-7781

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

POSTAGE STAMPS OF LITHUANIA

220 puslapių gausiai iliustruota Lietuvos istorija pašto ženkluose. Kaina 20 dol. su persiuntimu. Graži dovana jaunesniems ir vyresniems, čia ir Lietuvoje. Su užsakymais kreiptis adresu: C. Matuzas, 107 - 32 117 St., Richmond Hill, N.Y. 11419

Bostone atidarytas didžiausias Amerikoje lietuviškų meno dirbinių salonas

DOVANA

Norintiems įteikti lietuviškų suvenyrų savo giminėms ar draugams Šv. Kalėdų, Naujųjų Metų, įvairių jubiliejų ar bet kuria kita proga – siūlome platų pasirinkimą.

Galite įsigyti:

- žymiausių išeivijos ir Lietuvos menininkų paveikslų, grafikos darbų, medžio drožinių;
- Tautinių rūbų, juostų, gintaro, stiklo ir keramikos dirbinių su lietuviška ornamentika;
- Tautinių vėliavų, Vyčių, įvairiausių lipdžių;
- Knygų apie Lietuvą anglų kalba ir Lietuvos žemėlapių;
- audio ir video kasečių su naujausia lietuviška muzika;
- tinkančią Lietuvos dažnumams video aparatūrą ir kitas elektronikos sistemas žemomis kainomis.

Visą tai galima užsisakyti pagal katalogą kurį galite gauti atsiuntę 2 dol. čekį firmai BALTIC ASSOCIATES, LTD
P.O. Box 1406 GMF Boston, MA 02201
Tel. (617) 269-4455 • Fax (617) 268-8376
368 Broadway, So. Boston, MA 02127

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Pulki dovana kitataučiam ir lietuviam, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 18 dol. Persiuntimas — 2 dol.
Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Aukštų nuosimčių taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

A. A. VERONIKAI JANUŠIENEI

mirus, jos vyrui dailininkui Česlovui Janušui, Darbininko redakcijos bičiuliui ir talkininkui, nuoširdžią užuojautą reiškia

Kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM
Paulius Jurkus

A. A. VERONIKAI JANUŠIENEI

mirus, kartu liūdime ir nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą dailininką Česlovą Janušą ir sūnų Saulių su šeima.

Liuda, Laura ir Paulius
Gudeliai

Netekus mylimo tėvelio ir vyro RAIMUNDO LIOBĖS,

jo žmonai Kazytei ir sūnams Jonui ir Pauliukui reiškia-
me nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime.

New Yorko Maironio Lituanistinės Mokyklos
mokiniai, mokytojai ir dėdė

A. A. GREGORY ARMONUI

staiga mirus, liūdinčius tėvėlius Marytę ir Andrių Armonus, broli, seseris ir jų šeimas, gimines ir draugus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

V. G. Beleckai
B. J. Čepukai
V. B. Labučiai
P. D. Mackai
H. V. Zitikai

Sunny Hills, Fla.

PADĖKA

„Ko numirei, Saulyt, mums laimėn kelią švietus,
Kai nebaigta giesmė, neatšvęsti darbai?
Ar nebėra ir tau žydrių tėvynės vietos
Ir, bėgdama dangun, i žemę sukniubai?“

Su šiais paties autoriaus raudos žodžiais, 1990 metų gegužės mėnesyje palydėjome i amžinybę

A.†A. ANTANĄ GUSTAITĮ

Dėkojame Šv. Petro Bostone lietuvių parapijos klebonui kun. Albertui Kontautui už maldas ir šv. Mišias. Taip pat, mūsų padėka laidotuvių direktoriui Joseph Casper (Kasparui) už jo rūpestingą tvarką ir patarnavimą, komp. Jeronimui Kačinskui už pritaikytą vargonų muziką ir sol. Onai Aleksaitei-Patch už atliktas giesmes. Didelė padėka ir Laisvės Varpo radijo programos vedėjui Petrui Viščiui už atsi-
sveikinimų pravedimą per šermenis.

Ypatingai širdinga padėka visiems a.a. Antano Gustaičio draugams bei artimiesiems už labai jautrius užuojautos ir prisiminimo žodžius, išreikštus asmeniškai, laiškuose ir spaudoje. Nuoširdžiai dėkojame visiems už suteiktas auka sir gėles.

Liūdesyje likę, Žmona Aleksandra, sūnus Algimantas, marti Mary, anūkai Ina ir Marius Gustaičiai.

PADĖKA

Po ilgesnių negalavimų šių metų gegužės 31 d. Cape Cod Ilgoninėje mirė mano mylima žmona

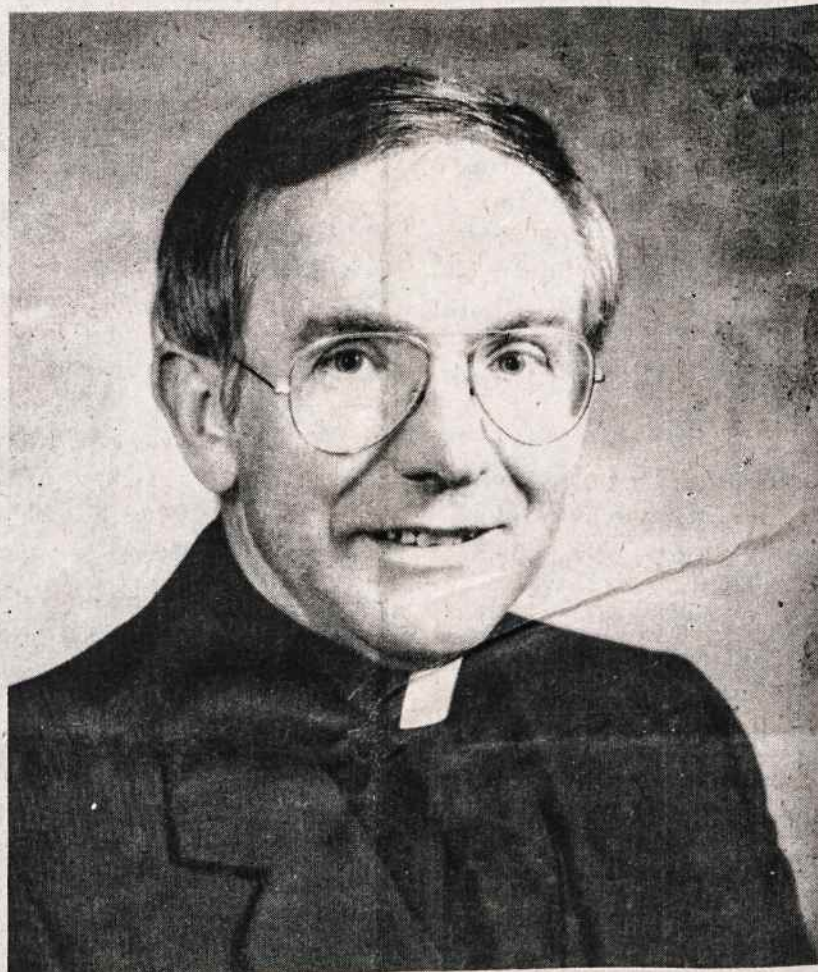
A. A. OLGA PELANYTĖ-ŠLEPAVIČIENĖ

Palaidota birželio 4 d. St. Francis Xavier kapinėse Centerville, Mass.

Esu dėkingas mano artimiesiems bei draugams ir kalmynams E. ir S. Mineikoms, LB apylinkės pirm. VI. Židžiūnui, poniams J. Petrutienei, M. Norkūnienei, J. Jansonienei ir visiems kitiems, kurie dalyvavo laido-
tuvėse, pareiškė man užuojautą ir vietoj gėlių aukojo Lietuvos pagalbai (iš viso 710 dol.).

Ačiū.

Aleksandras Šlepavičius

Kun. Petras Žemeikis

KUN. PETRO ŽEMEIKIO ISPŪDŽIAI IŠ ROMOS

Kun. Petras Žemeikis, daugelį metų ėjęs įvairias pareigas New Jersey parapijose, o paskutinius keliolika metų buvęs Elizabeth lietuvių parapijos klebonas, pagal vyskupijos tradicijas šiemet gavo vadinamuosius "sabatikal" metus, kuriuos didžia dalimi praleido studijoms Romoje. Iš Romos Darbininko redakcijai prieš kiek laiko atsiuntė laišką, kur pateikia savo išpuodžius iš gyvenimo Šiaurės Amerikos kunigų kolegijoje Vatikane. Su jo išpuodžiais pasidaliname ir su Darbininko skaitytojais.

(Red.)

šiose su Popiežiumi jo privačioje koplyčioje.

Pagal laiko galimybes teko lankytis ne kartą ir lietuvių Šv. Kazimiero popiežiškoje kolegijoje. Ypač buvo įspūdinga dalyvauti bendroje iškilnėse lietuvių kolegijoje su Romos lietuvių kunigais ir pasauliečiais kovo 11, kai buvo paskelbta atkuriamą Lietuvos nepriklausomybę.

Rudenį, kai jau bus baigtas kursas Šiaurės Amerikos kolegijoje, planuoju kuo daugiau laiko praleisti Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje.

BOSTON ŽINIOS

Tragiškųjų birželio įvykių minėjimai

LB Brocktono ir Bostono apylinkės suruošė Tragiškųjų birželio įvykių minėjimus, kuriuos atliko birželio 10 d. Brocktone minėjimo programą sudarė mišios Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje už žuvusius Sibire ir tuoj po mišių salėje po bažnyčia Nijolės Sadūnaitės kalba. Buvusi Sibiro tremtinė ir kovotoja už žmogaus sąžinės teises savo kalboje kėlė maldos galią ir reikalą pasitikėti Dievu. Šalia to ji atsakinėjo į keliamus klausimus. Minėjime dalyvavo tik lietuviai. Amerikiečių visuomenės jis nepasiekė.

Bostone minėjimas suorganizuotas taip, kad į jį įsitraukė Bostono miesto burmistras Raimond Flynn, kitų pavergtų tautų atstovai ir kovotojai už žmogaus teises kituose kraštuose, kaip Kinijoje ir kitur. Ten minėjimas pradėtas Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone Šv. Mišiomis, kurias

Atostogų metu su kitais kunigais studentais aplankiau Liurdą, kuris paliko tikrai didelį įspūdį. Turėjau galimybę kasdien aukoti mišias Marijos apsi-
reikimo grotoje. Mišias aukodavau už mano buvusius Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos narius, Elizabeth, N.J., ir už Lietuvą.

Kun. Petras Žemeikis

atnašavo ir pamokslą pasakė buvęs Sibiro tremtinys kun. Sigitas Tamkevičius. Po mišių pagrindinė minėjimo dalis perkelta į Fanuil Hall Bostone, kurią minėjimui nemokamai parūpino burmistras Raimund Flynn.

Kaip Boston Globe pranešė, ten dalyvavo apie 800 asmenų. Burmistrai R. Flynn pasirašius proklamaciją, skelbiančią Laisvės savaitę, jis savo kalboje kritiškai pasisakė prieš prezidento Bush vedamą politiką, pavadindamas ją neveiklumu žmogaus teisių reikalu Sovietų Sąjungoje ir Kinijoje.

Kun. Sigitas Tamkevičius savo trumpoje kalboje, kuri buvo verčiama į anglų kalbą, taikliai išskėlė kovą už Lietuvos laisvę. Kaip Yon Lee, Kinijos kultūrinio centro atstovas pareiškė, minėjimas pademonstravo vieningumą tolimais, bet labai reikšmingais reikalais. Minėjime dar kalbėjo latvių, estų ir kitų tautų atstovai. Pavergtų ir kovojančių tautų vėliavos sudarė tų tautų laisvės simbolius.

Pasibaigus bendram minėjimui, atskirai ten pat dar vyko vien lietuvių minėjimas, kuriam plačiau kalbėjo kun. Sigitas Tamkevičius, lietuvių skautai skaitė rašinius apie išvežtuosius ir jų kančias, atliko žvakių eiseną, atiduodami pagarbą žuvusiems. Tai buvo ne atkūstinis, bet gerai organizuotas ir reikšmingas minėjimas. Jame dalyvavo daug jaunimo. Lietuviai nuo Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios buvo nuvežti į jį specialiai tam tikslui pasamdytais autobusais. Visiems minėjimo dar-
bams vadovavo Gintaras Čepas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM bangos 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Tel. 508 586-7209.

VIDEO OVERSEAS

110-220 v. WE SHIP WORLDWIDE

OPEN SUNDAY 10-2 PM

Video Overseas, Inc. 249 West 23rd Street. New York, N. Y. 10011.

(212) 645-0797

Mon. thru Sat. 10 a.m. to 6 p.m.

1 VCR MON-SAT 10 AM-6 PM

JVC HRD SVC-321E \$249

AIWA E 101 \$199

Panasonic G12EE \$249

14 DAYS / 4 PROGRAMS RECORD / PLAYBACK

2

JVC 21" TV

CR10 ME 7 SYSTEM MONITOR / RECEIVER REMOTE CONTROL \$425

3

SHARP WQ 260 DOUBLE CASSETTE SHORT-WAVE

STEREO \$59

4

SHARP WQ 260 DOUBLE CASSETTE SHORT-WAVE

STEREO \$59

5

HITACHI VM-2380E

HQ 4 HEAD HQ PAL SECAM AUTOFOCUS \$869

6

TOSHIBA-VIDEO B-1 PAL/SECAM DK

REMOTE CONTROL 5 DAYS SALE \$189

7

SHARP WQ 260 DOUBLE CASSETTE SHORT-WAVE

STEREO \$59

VIDEO OVERSEAS

110-220 v. WE SHIP WORLDWIDE

OPEN SUNDAY 10-2 PM

Video Overseas, Inc. 249 West 23rd Street. New York, N. Y. 10011.

(212) 645-0797

Mon. thru Sat. 10 a.m. to 6 p.m.

VIDEO (PAL-SECAM D.K.) PLAY SPECIAL PRICE \$159

NATIONAL CAMCORDER NV-M7EN PAL SYSTEM 4 HEAD HQ AUTOFOCUS \$869

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Administr. (718) 827-1351
Redakcija. (718) 827-1352

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, liepos 28, šeštadienį, 6 val. vak. Seattle, Wash., St. James katedroje laikys lietuviams pamaldas.

Vilniaus Jaunimo Teatras planuoja atvykti ilgesnėm gastrolėm į JAV ateinančių metų pavasarį. Žada aplankyti visas didesnes lietuvių gyvenvietes. Repertuare Julijos Žemaitės "Trys mylimos" ir specialiai paruoštas humoristinis žodžio bei dainos koncertas. Šioms gastrolėms Amerikoje ir Kanadoje koordinuoti yra pakviestas Kęstutis Miklas.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, Brooklyn, N.Y., liepos 12 į Lietuvą pagal planą "Knygos Lietuvai" pasiuntė 20 tonų knygų. Įvairios tematikos knygos buvo suaukotos pavienių asmenų, įstaigų ir leidyklų. Jos skiriamos Vilniaus ir Kauno universitetams, Kauno ir Telšių kunigų seminarijoms, Kretingos pranciškonų vienuolynui, ateitininkams, skautams, Lietuvos Parlamentui, Lietuvos Ministrų tarybai, Caritas ir kitoms įstaigoms. Specialus užcinkuotas konteineris Rafaela laivu plaukia į Hamburgą Vokietijoje. Iš ten sunkvežimiu bus gabenamas į Kauną, į Caritas būstinę. Konteineris pagal sutartį Kauną turėtų pasiekti rugpjūčio 7. Caritas organizacija rūpinsis knygų išdalinimu.

Kun. dr. Joseph J. Grabys iš Waterviliet, N.Y., jau treči metai atsiunčia dvigubą prenumeratorų mokesį. Ačiū už paramą.

A. a. Andrius Dėdinas, gyv. Greenfield, Mass., ištiktas širdies priepuolio, mirė liepos 17 d. vakare. Paliko nuliūdime žmoną Oną, dukterį Birutę su šeima, brolį Aleksą su šeima, bei kitus gimines. Velionis buvo daugelio organizacijų veiklus pirmininkas ir lietuviškų renginių organizatorius. Palaidotas liepos 20 Greenfield Katalikų kapuose.

Algirdas Brazauskas, Lietuvos vicepremjeras, lydimas akademiko Raimundo Rajecko, Lietuvos Mokslų Akademijos viceprezidento, liepos 20 pakeliui į Chicagą pasitarimams ekonominiams reikalais, porą valandų buvo sustojęs New Yorke. Baltijos restorane jis susitiko su keliais New Yorko lietuvių veikėjais. New Yorko lietuvių vardu svečius pasveikino N.Y. LB apygardos pirmininkas Vytautas Alksninis. Sveikino ir Tautos Fondo valdybos pirmininkas Juozas Giedraitis Vliko pirmininko dr. Kazio Bobelio vardu. Šiame susitikime dalyvavo ir Lietuvos Gen. Konsulas Anicetas Simutis, Vliko tarybos narys Bronius Bieliukas, N.Y. Šaulių kuopos pirmininkas Kęstutis Miklas, Kasos prezidentas dr. Vaičiaitis, Laisvės Žiburio radijo direktorius Romas Kezys, dr. Gintautas ir dar keli. Algirdas Brazauskas taip pat lankysis Washingtone ir pasimastys su Lietuvos atstovu Stasiu Lozoraičiu. Į New Yorką grįš liepos 27 ir iš čia grįš atgal į Lietuvą liepos 30. (kkm)

"Dirvos" laikraščio 75 metų sukakties minėjimo vyr. komiteto pirmininkei I. Kriaučeliūnienėi paprašius, Aleksandras Vakselis ėmėsi iniciatyvos toki minėjimą surengti New Yorke. Jis įvyks rugsėjo 23. Organizaciniame posėdyje pirmininku išrinktas A. Vakselis. Nariai: J. Bagdonas, J. Lenkaitis, A. Mackevičienė, V. Misiūnas, I. Vakselienė, J. Veblaitis.

Apie prof. Paulių Galaunę, lietuvių dailės puoselėtoją, meno istoriką, muziejininką, spausdinome ilgesnį rašinį. Jis buvo spausdinamas trečiame puslapyje, taip vadinamoje atkarpoje. Iš viso buvo išspausdinta 23 atkarpos. Praeitame numeryje straipsnis buvo baigtas, bet netyčia buvo palikta "Bus daugiau". Jeigu kas rinko atkarpas, tegu prisimena, kad straipsnis baigtas. Šiame numeryje pradėsime kitą atkarpą — straipsnį, kuris mums šiuo laiku labai svarbus.

Prof. Jonas Puzinas, istorikas ir archeologas, 1968 metais, minint Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukaktį, buvo parašęs studijėlę "Kelias į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą". Atskira knygutė 1968 buvo išleides *Kario žurnalas*. Kadangi Lietuva dabar taip pat visom jėgom veržiasi į nepriklausomybę, tai bus tikrai įdomu skaityti, kaip tąsyk, 1918 metais, Lietuva kovojo dėl savo teisių ir nepriklausomybės. Straipsnį perspausdiname iš anos knygutės, perspausdiname faksimiliniu būdu, tik šiek tiek padidinę, kad pilniau užimtų puslapio plotį.

Kun. Sigitas Tamkevičius, žymusis kovotojas dėl žmogaus sąžinės laisvės, kalbėjęs sovietiniuose kalėjimuose, važinėjo po Ameriką. Liepos 22 jis Apreiškimmo parapijos bažnyčioje atlaikė sumą ir pasakė pamokslą. Po mišių parapijos salėje buvo pietūs ir svečio pagerbimas. Liepos 24 jis išskrido į Lietuvą.

Dariaus ir Girėno skrydžio 57-tųjų metų minėjimo proga prie jų paminklo Brooklyne atlikę minėjimo programą ir dalis svečių. Pirmoj eilėj iš kairės: Helen Kulber — tarusi žodį Lietuvos vyčių vardu, Jonas Valaitis — Dariaus ir Girėno paminklo komiteto narys, Alfonsas Samušis — taręs pagrindinį žodį, Kęstutis Miklas — pravedęs minėjimo programą, kun. Jonas Pakalniškis — sukalbėjęs invokaciją ir Ona Miklienė. Nuotr. S. Narkeliūnaitės

Agronomas Vaclovas Butkys liepos 12 išskrido į Lietuvą aplankyti savo dukros ir kitų gimių. Lietuvoje išbus apie porą mėnesių. Grįžta rugsėjo 5.

Prof. dr. Jonui Kubiliui, Vilniaus universiteto rektoriui, besilankant New Yorke, jis gavo prašymą iš prezidento Vytauto Landsbergio, kad jiems skubiai reikia dviejų telefaksų: ministerių kabinetui ir Lietuvos atstovybei Maskvoje. Vienas telefaksas nupirktas privačių aukotojų dėka, talkinant Gintei Damušytei. Antrasis telefaksas 961 dol. apmokėtas iš JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos vadovaujamo "Dovana Lietuvai" fondo. Fondas gali patenkinti tokių svarbių prašymus tik aukotojų dosnumo dėka.

Lietuvos vyčių metinis seimas įvyks liepos 26 - 29 dienomis, Pittsburgh, PA. Seimą globos 19 kuopa. Vienoje sesijoje dalyvaus Nijolė Sadūnaitė. Seimo ruošos komitetui pirmininkauja Jonas Baltrus. Dabartinė Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkė yra Ona Klizas Wargo.

Walter M. Janns-Janavičius balandžio 11 mirė Metuchen, N. J. Jis ilgą laiką dirbo tekstilės fabrike, buvo viceprezidentu Local 54 A.C.W.A. Nuliūdime paliko du sūnus — Leoną ir Ričardą, dukterį Marijoną ir seserį Lietuvioje Ireną Bartkevičienę ir tris anūkus.

IR KITI RENKA PARAŠUS

New Yorke pastebėta, kad prie Šv. Patricko katedros, prie Radio City renka parašus peticijai, kuri gina Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą. Vyrukai, persijusę raudono šilko juostomis, renka parašus ir dalija lapeles. Ta draugija vadinasi the American Society for the Defense of Tradition, Family and Property (TFP)

Draugija veikia penkiuose kontinentuose. Jos direktorius

Romoje pasiuntė Lietuvos prezidentui Vytautui Landsbergiui telegramą, kad palaiko jų nepriklausomybės siekimą. Telegrama buvo skaityta per Lietuvos televiziją birželio 1. *The Wall Street Journal* buvo įdėtas pusės puslapio skelbimas.

Yra nuomonių, kad tai esanti nacių organizacija, bet ar ji gali pakenkti Lietuvos reikalui? Svarbu, kad patarnauja mūsų interesams, siekia tautai laisvės.

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

Tradicinis Dariaus ir Girėno minėjimas įvyko prie paminklo lakūnams Lituanikos aikštelėje Brooklyne šeštadienį, liepos 21 d.

Pradėta invokacija, kurią sukalbėjo kleb. kun. Jonas Pakalniškis. Po JAV ir Lietuvos himnų pagrindinį žodį tarė Alfonsas Samušis, iškeldamas didvyrių — lakūnų skrydžio reikšmę lietuvių tautai.

Trumpai savo prisiminimus iš Lituanikos žygio papasakojo Jonas Valaitis, kuris su lakūnais tuo metu dirbo, telkiant aukas po

visą Ameriką. Jis savo ranka buvo įrašęs ir aukotojų pavardes ant lėktuvo pilvo ir šonų. Lietuvos vyčių ir ir Moterų Vienybės atstovė Helen Kulber prisiminė lakūnus, jų garbei išleistus pašto ženklus. Antanas Šateika rengė jų vardu padėkojo programos ir minėjimo dalyviams. Minėjimą rengė Lietuvių Darbininkų 7-oji kuopa bei Dariaus ir Girėno Paminklo komitetas. Programą vedė Kęstutis Miklas, kuris užbaigdamas minėjimą priminė, kad šiuo metu Vilniuje Lietuvos žurnalistai yra išleidę kpt. Petro Jurgėlos knygą apie lakūnus. Tai pakartota jo knygos "Sparnuoti lietuviai" laida, kuri jau yra išsiųsi baigusi. Ji papildyta nauju tekstu ir nuotraukomis.

Su Amerikos ir Lietuvos vėliavomis prie paminklo stovėjo du jauni vyrai iš Lietuvos, šiuo metu besilankantys pas savo gimines New Yorke. Tai gražiai simbolizavo Amerikos ir Lietuvos lietuvių pagarbą ir meilę didvyriams — lakūnams.

Mergina ieško darbo šeimoje. Kreiptis telefonu 718 846 - 4123.

For the first time from USA, regular parcel service to Baltic Republics (Lithuania, Latvia, Estonia). Minimum parcel weight 10 lb. Also medical prescriptions either from USA or Lithuania. No duty to be paid in Republics. Cost of 1 lb \$3.23 US. For details contact: Nasz General Consulting, 252 Driggs Ave., Brooklyn, N.Y. 11222. Tel. 718 389 - 1172. 2:00 - 8:00 P.M., Saturdays 12:00 - 7:00 P.M., Sundays 11:00 - 3:00 P.M.

Lietuviškos rašomos mašinėlės Travel-Delux Olympia firmos, neelektrinės gaunamos kreipiantis adresu: St. Prapapas, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7, Canada. Tel. 1-416-233 - 4486.

Lietuvos vicepremjeras Algirdas Brazauskas ir Lietuvos Gen. Konsulas New Yorke Anicetas Simutis šnekučiuojasi pirmojo susitikimo proga pereitą penktadienį, liepos 20, Baltijos restorane. Prie stalo kairėje — Romas Kezys, Laisvės Žiburio radijo direktorius, o dešinėje — Vytautas Alksninis, LB New Yorko apygardos valdybos pirmininkas. Nuotr. Kęstučio Miklo

Lietuvos vicepremjeras ALGIRDAS BRAZAUSKAS

susitiks su New Yorko lietuvių visuomene
liepos 28, šeštadienį, 6 v. v.
Kultūros Židinyje Brooklyne, N.Y.

Jis padarys pranešimą apie paskutinių įvykių raidą Lietuvoje.

— Po pranešimo atsakinės į klausimus —

Šį susitikimą rengia ir visus kviečia jame dalyvauti

KULTŪROS ŽIDINIO VADOVYBĖ

Prie įėjimo aukojama išlaidoms padengti.

KULTŪROS ŽIDINYS ŠAUKIASI JŪSŲ PAGALBOS!

Panaudokite šią atkarpą ir siųskite šiuo adresu:

LITHUANIAN CULTURAL CENTER, 355 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207

NARIO MOKESTIS:

Organizacijai (\$50.00).....
Asmeniui (\$25.00)

PAGALBINĖ AUKA:

Organizacijos pavadinimas, arba asmens vardas ir pavardė:

Adresas:

(Visos aukos nurašomos nuo valstybinių mokesčių)